

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΚΕΝΤΡΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ

ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑ

Οδηγός σχετικά με τις διαδικασίες απόκτησης ειδικών συμμετοχών

BANKENTOEZICHT

Μάρτιος 2023

BANKTILLSYN BANKU UZRAUDZĪBA

BANKŪ PRIEŽIŪRA NADZÓR BANKOWY

VIGILANZA BANCARIA

BANKFELÜGYELET

BANKING SUPERVISION

SUPERVISION BANCAIRE BANČNI NADZOR

MAOIRSEACHT AR BHAINCÉIREACHT NADZOR BANAKA

BANKING SUPERVISION

PANGANDUSJÄRELEVALVE

SUPERVISÃO BANCÁRIA

BANKOVNI DOHLED

БАНКОВ НАДЗОР

BANKTILLSYN

BANKENAUF SICHT

ΤΡΑΠΕΖΙΚΗ ΕΠΟΠΤΕΙΑ PANKKIVALVONTA

SUPRAVEGHERE BANCARĂ BANKOVÝ DOHL'AD

SUPERVIŽJONI BANKARJA

SUPERVISIÓN BANCARIA

BANKING SUPERVISION

SUPERVISÃO BANCÁRIA

BANKENAUF SICHT

Περιεχόμενα

1	Πρόλογος	3
2	Πλαίσιο για την αξιολόγηση της απόκτησης και της αύξησης ειδικών συμμετοχών σε πιστωτικά ιδρύματα εντός του EEM	5
2.1	Ο κανονισμός EEM και ο κανονισμός για το πλαίσιο EEM	5
2.2	Εκτελεστικά/ρυθμιστικά τεχνικά πρότυπα σχετικά με διαδικασίες και έντυπα· οι κοινές κατευθυντήριες γραμμές	6
3	Γενικές αρχές για τις ειδικές συμμετοχές	7
3.1	Διαφάνεια	7
3.2	Συνέπεια	7
3.3	Αξιολόγηση κατά περίπτωση και αναλογικότητα	7
4	Υποχρέωση κοινοποίησης	8
4.1	Γενικά	8
4.2	Τι σημαίνει «ειδική συμμετοχή»;	9
4.3	Απόφαση απόκτησης	14
5	Αξιολόγηση	16
5.1	Η αρχή της αναλογικότητας	16
5.2	Κριτήρια αξιολόγησης	16
6	Διαδικαστικές πτυχές και τεκμηρίωση, απαιτήσεις παροχής πληροφοριών	32
6.1	Φάση πριν από την κοινοποίηση και συγχρονισμός των διαδικασιών που αφορούν διάφορες ΕΑΑ	32
6.2	Επιβεβαίωση παραλαβής και υπολογισμός της διαδικαστικής προθεσμίας	32
6.3	Αίτημα για περαιτέρω πληροφορίες και αναστολή της νόμιμης προθεσμίας	33
6.4	Ουσιώδεις μεταβολές κατά τη διάρκεια και μετά την περίοδο αξιολόγησης	34
6.5	Επικουρικές διατάξεις της απόφασης της ΕΚΤ	35

6.6	Διαδικαστικά ζητήματα σχετικά με την αξιολόγηση απόκτησης ειδικής συμμετοχής	37
-----	--	----

1 Πρόλογος

Η προληπτική αξιολόγηση της απόκτησης και της αύξησης ειδικών συμμετοχών σε πιστωτικά ιδρύματα αποτελεί απαραίτητο εργαλείο για τη διασφάλιση της αποτελεσματικής εποπτείας του ευρωπαϊκού χρηματοπιστωτικού συστήματος. Η εμπιστοσύνη στο χρηματοπιστωτικό σύστημα προϋποθέτει ότι το κοινό γνωρίζει ότι οι κάτοχοι ειδικών συμμετοχών σε πιστωτικά ιδρύματα συμμορφώνονται με ορισμένες ελάχιστες απαιτήσεις.

Σύμφωνα με το άρθρο 23 της οδηγίας για τις κεφαλαιακές απαιτήσεις (Capital Requirements Directive – CRD),¹ στο πλαίσιο της αξιολόγησης της απόκτησης και της αύξησης ειδικών συμμετοχών αναλύονται: α) η φήμη του υποψήφιου αγοραστή, β) η φήμη, η γνώση, οι δεξιότητες και η πείρα οποιουδήποτε μέλους του διοικητικού οργάνου θα διευθύνει τις δραστηριότητες του πιστωτικού ιδρύματος κατόπιν της προτεινόμενης απόκτησης συμμετοχής, γ) η χρηματοοικονομική ευρωστία του υποψήφιου αγοραστή, δ) η επίδραση της προτεινόμενης απόκτησης συμμετοχής στην ικανότητα της στοχευόμενης επιχείρησης να διατηρεί τη συμμόρφωση με όλες τις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας, συμπεριλαμβανομένων τυχόν δυνητικών επιδράσεων στη δυνατότητα άσκησης αποτελεσματικής εποπτείας στο μέλλον και ε) κατά πόσον η προτεινόμενη απόκτηση συμμετοχής αφορά νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή χρηματοδότηση της τρομοκρατίας ή θα μπορούσε να αυξήσει τον κίνδυνο τέτοιων ενεργειών. Οι πρωταρχικοί στόχοι της ανάλυσης αυτής είναι να διασφαλιστεί η συνεχής ορθή και συνετή διαχείριση του στοχευόμενου πιστωτικού ιδρύματος και να μειωθεί ο κίνδυνος οι οντότητες και οι μέτοχοι να παρακάμπτουν την τραπεζική κανονιστική ρύθμιση και εποπτεία.

Από τις 4 Νοεμβρίου 2014, η Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα (ΕΚΤ) έχει την αποκλειστική αρμοδιότητα να αξιολογεί την απόκτηση και την αύξηση ειδικών συμμετοχών σε όλα τα πιστωτικά ιδρύματα που είναι εγκατεστημένα στα κράτη μέλη που συμμετέχουν στον Ενιαίο Εποπτικό Μηχανισμό (ΕΕΜ), δηλαδή σε όλες τις χώρες της ζώνης του ευρώ και, από την 1η Οκτωβρίου 2020, στη Βουλγαρία, της οποίας η εθνική αρμόδια αρχή (ΕΑΑ) έχει συνάψει στενή συνεργασία με την ΕΚΤ σύμφωνα με το άρθρο 7 του κανονισμού ΕΕΜ.² Στη Βουλγαρία, αυτή η αρμοδιότητα ασκείται σε στενή συνεργασία με την ΕΑΑ του κράτους μέλους του στοχευόμενου πιστωτικού ιδρύματος.

Σκοπός του παρόντος οδηγού είναι να αποσαφηνίσει την εποπτική προσέγγιση που ακολουθούν οι ΕΑΑ και η ΕΚΤ ως προς την αξιολόγηση των διαδικασιών απόκτησης ειδικών συμμετοχών. Ο οδηγός καλύπτει: α) τα πρόσωπα που υπόκεινται

¹ Οδηγία 2013/36/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26ης Ιουνίου 2013 σχετικά με την πρόσβαση στη δραστηριότητα πιστωτικών ιδρυμάτων και την προληπτική εποπτεία πιστωτικών ιδρυμάτων, για την τροποποίηση της οδηγίας 2002/87/ΕΚ και για την κατάργηση των οδηγιών 2006/48/ΕΚ και 2006/49/ΕΚ (ΕΕ L 176 της 27.6.2013, σ. 338).

² Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1024/2013, της 15ης Οκτωβρίου 2013, για την ανάθεση ειδικών καθηκόντων στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα σχετικά με τις πολιτικές που αφορούν την προληπτική εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων (ΕΕ L 287, της 29.10.2013, σ. 63). Σε χώρες που υπάγονται στο καθεστώς «στενής συνεργασίας», η ΕΚΤ απευθύνει οδηγίες στις ΕΑΑ, οι οποίες είναι αρμόδιες για την έκδοση της τελικής απόφασης σχετικά με την προτεινόμενη απόκτηση ή αύξηση ειδικών συμμετοχών.

υποχρεωτικά σε αξιολόγηση, β) τον τρόπο εφαρμογής των κριτηρίων αξιολόγησης και γ) περαιτέρω καθοδήγηση σχετικά με ορισμένα από τα βασικά έγγραφα που απαιτούνται για την αξιολόγηση των διαδικασιών απόκτησης ειδικών συμμετοχών. Παρέχει επίσης περισσότερες πληροφορίες σχετικά με σύνθετες δομές απόκτησης, την εφαρμογή της αρχής της αναλογικότητας και συγκεκριμένες διαδικαστικές πτυχές.

Εκτός εάν αναφέρεται διαφορετικά, ο οδηγός χρησιμοποιεί την ορολογία του κανονισμού για τις κεφαλαιακές απαιτήσεις (Capital Requirements Regulation – CRR),³ της CRD και των κοινών κατευθυντηρίων γραμμών.⁴

Οι πολιτικές, οι πρακτικές και οι διαδικασίες που περιγράφονται στο παρόν έγγραφο ενδέχεται να χρειαστεί να προσαρμοστούν με την πάροδο του χρόνου. Ο οδηγός δεν είναι νομικά δεσμευτικός και επιδιώκει να παράσχει ένα πρακτικό εργαλείο για τη στήριξη των υποψήφιων αγοραστών και όλων των οντοτήτων που συμμετέχουν στη διαδικασία απόκτησης ή αύξησης ειδικών συμμετοχών, προκειμένου να διασφαλίζεται η ομαλή και αποτελεσματική διενέργεια των διαδικασιών και των αξιολογήσεων. Θα επικαιροποιείται τακτικά ούτως ώστε να λαμβάνονται υπόψη οι νέες εξελίξεις και η πείρα που αποκτάται στην πράξη.

Συντονισμός μεταξύ του παρόντος οδηγού και του οδηγού της ΕΚΤ για την εποπτική προσέγγιση όσον αφορά την ενοποίηση στον τραπεζικό κλάδο

Όσον αφορά την απόκτηση ειδικών συμμετοχών που αποτελεί μέρος σχεδίου ενοποίησης των τραπεζών, μπορείτε επίσης να ανατρέξετε στον οδηγό της ΕΚΤ για την εποπτική προσέγγιση όσον αφορά την ενοποίηση στον τραπεζικό κλάδο ([ECB Guide on the supervisory approach to consolidation in the banking sector](#)), στον οποίο παρέχονται διευκρινίσεις σχετικά με τη συνολική προσέγγιση, τις εποπτικές προσδοκίες και τις βασικές πτυχές προληπτικής εποπτείας που προκύπτουν στο πλαίσιο των σχεδίων ενοποίησης, καθώς και με τη συνεχή εποπτεία των οντοτήτων που συνενώθηκαν πρόσφατα ως αποτέλεσμα τέτοιου είδους συναλλαγών. Σκοπός του παρόντος οδηγού είναι η παροχή γενικών πληροφοριών σχετικά με τις νομικές πτυχές και τις πτυχές πολιτικής που είναι κοινές για όλες τις αξιολογήσεις της απόκτησης ειδικών συμμετοχών, ιδίως όπως έχουν προκύψει στην πράξη από προηγούμενες διαδικασίες. Και οι δύο οδηγοί μπορούν να παρέχουν χρήσιμη βοήθεια σε περιπτώσεις συναλλαγών στο πλαίσιο ενοποίησης του τραπεζικού τομέα που αφορούν την αξιολόγηση της απόκτησης ειδικών συμμετοχών, καθώς επικεντρώνονται σε διαφορετικές πτυχές.

³ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 575/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με τις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας για πιστωτικά ιδρύματα και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 648/2012 (ΕΕ L 176 της 27.6.2013, σ. 1).

⁴ Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών, *Final report on Joint Guidelines on the prudential assessment of acquisitions and increases of qualifying holdings in the financial sector (JC/GL/2016/01)*, Φρανκφούρτη, Δεκέμβριος 2016.

2 Πλαίσιο για την αξιολόγηση της απόκτησης και της αύξησης ειδικών συμμετοχών σε πιστωτικά ιδρύματα εντός του EEM

2.1 Ο κανονισμός EEM και ο κανονισμός για το πλαίσιο EEM

Στο παρόν έγγραφο, ως «υποψήφιος αγοραστής» νοείται κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που έχει αποφασίσει να αποκτήσει ή να αυξήσει άμεσα ή έμμεσα ειδική συμμετοχή.

Η αποκλειστική αρμοδιότητα της ΕΚΤ να αξιολογεί την απόκτηση και την αύξηση ειδικών συμμετοχών σε πιστωτικά ιδρύματα στις χώρες που συμμετέχουν στον EEM ορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 στοιχείο γ) του κανονισμού EEM.⁵ Το άρθρο 6 παράγραφος 4 προβλέπει ότι αυτή η αρμοδιότητα έχει εφαρμογή τόσο στα σημαντικά όσο και στα λιγότερο σημαντικά ιδρύματα.⁶ Η αρμοδιότητα ασκείται σε στενή συνεργασία με τις ΕΑΑ. Οι ΕΑΑ λειτουργούν ως αρχικοί αποδέκτες για τη λήψη κοινοποιήσεων, οι οποίες λαμβάνονται μέσω της πύλης IMAS (κατά περίπτωση), και πρέπει να υποβάλλουν στην ΕΚΤ πρόταση εναντίωσης ή μη στην απόκτηση ή την αύξηση ειδικής συμμετοχής.⁷ Το άρθρο 15 του κανονισμού EEM διευκρινίζει τη διαδικασία που πρέπει να ακολουθούν οι υποψήφιοι αγοραστές, οι ΕΑΑ και η ΕΚΤ για την αξιολόγηση της απόκτησης και της αύξησης ειδικών συμμετοχών σε πιστωτικά ιδρύματα, η οποία εξειδικεύεται περαιτέρω στα άρθρα 85 έως 87 του κανονισμού για το πλαίσιο EEM.⁸

Το άρθρο 4 παράγραφος 3 του κανονισμού EEM ορίζει ότι, για τον σκοπό της εκτέλεσης των εποπτικών της καθηκόντων, η ΕΚΤ πρέπει να εφαρμόζει όλη τη νομοθεσία της ΕΕ και, αν το σχετικό ενωσιακό δίκαιο αποτελείται από οδηγίες, την εθνική νομοθεσία μεταφοράς των οδηγιών στην εσωτερική έννομη τάξη.⁹

Ενωσιακό και εθνικό δίκαιο

Οι απαιτήσεις για την αξιολόγηση της απόκτησης και της αύξησης ειδικών συμμετοχών¹⁰ περιλαμβάνονται στα άρθρα 22 έως 27 της CRD.

⁵ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 1024/2013, της 15ης Οκτωβρίου 2013, για την ανάθεση ειδικών καθηκόντων στην Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα σχετικά με τις πολιτικές που αφορούν την προληπτική εποπτεία των πιστωτικών ιδρυμάτων (ΕΕ L 287, της 29.10.2013, σ. 63).

⁶ Εξαιρούνται οι σημαντικές και λιγότερο σημαντικές τράπεζες που βρίσκονται σε διαδικασία εξυγίανσης.

⁷ Η πύλη IMAS μπορεί να χρησιμοποιείται για την υποβολή πληροφοριών σχετικών με την εποπτική διαδικασία, βλ. ενότητα 6.2.3. παρακάτω.

⁸ Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 468/2014 της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, της 16ης Απριλίου 2014, που θεσπίζει το πλαίσιο συνεργασίας μεταξύ της Ευρωπαϊκής Κεντρικής Τράπεζας, των εθνικών αρμόδιων αρχών και των εθνικών εντεταλμένων αρχών εντός του ενιαίου εποπτικού μηχανισμού (κανονισμός για το πλαίσιο EEM) (ΕΚΤ/2014/17) (ΕΕ L 141 της 14.5.2014, σ. 1).

⁹ Το άρθρο 4 παράγραφος 3 ορίζει επίσης ότι αν η σχετική ενωσιακή νομοθεσία αποτελείται από κανονισμούς και αυτοί οι κανονισμοί παρέχουν ρητώς επιλογές στα κράτη μέλη της ΕΕ, η ΕΚΤ πρέπει να εφαρμόζει την εθνική νομοθεσία διά της οποίας ασκούνται αυτές οι επιλογές.

¹⁰ Όπως ορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 σημείο 36 του CRR (αναφέρεται επίσης στο άρθρο 3 παράγραφος 1 σημείο 33 της CRD).

Σκοπός των νομοθετικών διατάξεων της ΕΕ είναι η επίτευξη της μέγιστης δυνατής εναρμόνισης, υπό την έννοια ότι το εθνικό δίκαιο δεν μπορεί να θέτει αυστηρότερες απαιτήσεις σε σχέση με αυτές που προβλέπονται στη CRD.¹¹ Ωστόσο, το πλαίσιο της ΕΕ δεν ορίζει ορισμένες βασικές έννοιες, όπως έμμεση συμμετοχή, ενέργειες σε συνεννόηση και ουσιώδης επιρροή. Ως εκ τούτου, κατά την αξιολόγηση της απόκτησης και της αύξησης ειδικών συμμετοχών στις χώρες που συμμετέχουν στον ΕΕΜ, η ΕΚΤ πρέπει να εφαρμόζει τη σχετική εθνική νομοθεσία που διέπει την αποτελεσματική εφαρμογή των κανόνων της CRD σχετικά με τις ειδικές συμμετοχές.

2.2 Εκτελεστικά/ρυθμιστικά τεχνικά πρότυπα σχετικά με διαδικασίες και έντυπα· οι κοινές κατευθυντήριες γραμμές

Η ΕΚΤ εφαρμόζει όλες τις σχετικές ενωσιακές πράξεις που έχει εκδώσει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή, συμπεριλαμβανομένων όσων εκδίδονται βάσει προτάσεων των Ευρωπαϊκών Εποπτικών Αρχών, οι οποίες αποκαλούνται ρυθμιστικά ή εκτελεστικά τεχνικά πρότυπα. Ιδιαίτερη σημασία έχουν τα εκτελεστικά τεχνικά πρότυπα τα οποία προσδιορίζουν τα έντυπα και τα υποδείγματα που θα πρέπει να χρησιμοποιούν οι αρμόδιες αρχές της Ευρωπαϊκής Ένωσης κατά τη μεταξύ τους διαβούλευση σχετικά με την απόκτηση και την αύξηση ειδικών συμμετοχών σε πιστωτικά ιδρύματα. Στόχος τους είναι η βελτίωση της ανταλλαγής πληροφοριών και η διασφάλιση αποτελεσματικής επικοινωνίας μεταξύ των αρμόδιων αρχών τόσο σε διασυνοριακή όσο και σε διατομεακή βάση. Παρέχουν επίσης καθοδήγηση σχετικά με τη διαδικασία και τα χρονοδιαγράμματα για αιτήματα παροχής πληροφοριών και τις σχετικές απαντήσεις, καθώς και ένα σύνολο συναφών υποδειγμάτων για τον σκοπό αυτό.

Εκτός από την ενωσιακή και την εθνική νομοθεσία, η ΕΚΤ συμμορφώνεται επίσης με τις κοινές κατευθυντήριες γραμμές.

¹¹ Άρθρο 22 παράγραφος 8 της CRD.

3 Γενικές αρχές για τις ειδικές συμμετοχές

3.1 Διαφάνεια

Στο παρόν έγγραφο ο όρος «εποπτικές αρχές» αναφέρεται τόσο στις ΕΑΑ όσο και στην ΕΚΤ.

Οι υποψήφιοι αγοραστές έχουν τη νομική υποχρέωση να ετοιμάζουν τις κοινοποιήσεις τους κατά τρόπο ακριβή και ολοκληρωμένο και να διαμοιράζονται ανοικτά και γρήγορα πληροφορίες που βοηθούν τις εποπτικές αρχές να καταλήγουν σε τεκμηριωμένη κρίση. Οι απαιτούμενες πληροφορίες βασίζονται σε καταλόγους που δημοσιεύουν τα κράτη μέλη (άρθρο 23 παράγραφος 4 της CRD), λαμβάνοντας υπόψη τις συστάσεις των κοινών κατευθυντήριων γραμμών.

Οι επαφές μεταξύ του υποψήφιου αγοραστή και της εποπτικής αρχής πριν από την κοινοποίηση είναι χρήσιμες καθώς διευκολύνουν τη διαδικασία αξιολόγησης.¹²

3.2 Συνέπεια

Ο παρών οδηγός εξηγεί λεπτομερώς τις πολιτικές, τις πρακτικές και τις διαδικασίες που εφαρμόζει η ΕΚΤ κατά την αξιολόγηση των κοινοποιήσεων ειδικών συμμετοχών προκειμένου να διασφαλίζει ότι όλες οι περιπτώσεις αντιμετωπίζονται με συνέπεια σε όλον τον ΕΕΜ. Ωστόσο, η συνεπής εφαρμογή αυτών των πολιτικών και πρακτικών εξακολουθεί να υπόκειται στις σχετικές διατάξεις του εθνικού δικαίου.

3.3 Αξιολόγηση κατά περίπτωση και αναλογικότητα

Η αρχή της αναλογικότητας εφαρμόζεται στην αξιολόγηση των ειδικών συμμετοχών. Αυτή η γενική αρχή του δικαίου της ΕΕ διασφαλίζει ότι οι πράξεις των ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων δεν υπερβαίνουν τα αναγκαία όρια για την επίτευξη του επιδιωκόμενου στόχου. Ορίζεται στο άρθρο 5 της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση,¹³ όπως ερμηνεύεται από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΔΕΕ) και εξηγείται περαιτέρω στις κοινές κατευθυντήριες γραμμές.

Όσον αφορά τις διαδικασίες απόκτησης ειδικών συμμετοχών, όλες οι συναφείς συνθήκες θα λαμβάνονται υπόψη και θα αξιολογούνται κατά περίπτωση, όπως μεταξύ άλλων θέματα αναλογικότητας σύμφωνα με τη φύση, την κλίμακα και την πολυπλοκότητα της προτεινόμενης συναλλαγής.

Αναλυτικές πληροφορίες σχετικά με την εφαρμογή της αρχής της αναλογικότητας και τα ειδικά χαρακτηριστικά που αφορούν την αξιολόγηση ειδικών αγοραστών και σύνθετων δομών διατίθενται στις σχετικές σημειώσεις που παρατίθενται στον παρόντα οδηγό.

¹² Βλ. τίτλο II κεφάλαιο 2 παράγραφο 9.3. των κοινών κατευθυντήριων γραμμών.

¹³ Βλ. την ενσωπιασμένη έκδοση της Συνθήκης για την Ευρωπαϊκή Ένωση (ΕΕ C 202 της 7.6.2016, σ. 13).

4 Υποχρέωση κοινοποίησης

4.1 Γενικά

Κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που έχει αποφασίσει να αποκτήσει ή να αυξήσει ειδική συμμετοχή υποχρεούται να απευθύνει κοινοποίηση στην αρμόδια αρχή που είναι υπεύθυνη για την εποπτεία του σχετικού πιστωτικού ιδρύματος.¹⁴ Η κοινοποίηση θα πρέπει να υποβάλλεται όταν έχει ληφθεί η απόφαση. Επομένως, ως γενική αρχή, ο υποψήφιος αγοραστής θα πρέπει πάντοτε να απευθύνει κοινοποίηση στην ΕΑΑ πριν από τη σκοπούμενη συναλλαγή.¹⁵ Η αρχή της αναλογικότητας δεν εφαρμόζεται στην υποχρέωση κοινοποίησης.

Σημείωση

Εποπτικά μέτρα που εφαρμόζονται σε μη αδειοδοτημένους κατόχους ειδικών συμμετοχών

Σύμφωνα με το άρθρο 22 της CRD, τα κράτη μέλη προβλέπουν ότι κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που έχει αποφασίσει είτε να αποκτήσει ειδική συμμετοχή σε πιστωτικό ίδρυμα, άμεσα ή έμμεσα, είτε να αυξήσει περαιτέρω τέτοιου είδους συμμετοχή ούτως ώστε να υπερβεί ένα σχετικό ελάχιστο όριο, απευθύνει κοινοποίηση στις αρμόδιες αρχές εγγράφως πριν από την απόκτηση. Κατά συνέπεια, η αξιολόγηση των ειδικών συμμετοχών σε πιστωτικά ιδρύματα θα πρέπει να πραγματοποιείται πριν από οποιαδήποτε απόκτηση ή αύξηση. Η μη συμμόρφωση με την υποχρέωση αυτή, σκοπίμως ή μη, θα είχε ως αποτέλεσμα την παρουσία μη αδειοδοτημένων κατόχων ειδικών συμμετοχών στο πιστωτικό ίδρυμα.

Στις περιπτώσεις αυτές, με την επιφύλαξη της δυνατότητας διενέργειας εκ των υστέρων αξιολόγησης της απόκτησης ειδικών συμμετοχών, η αρμόδια αρχή έχει στη διάθεσή της εποπτικά μέτρα για να αντιμετωπίσει τους προβληματισμούς ότι οι μη αδειοδοτημένοι κάτοχοι ειδικών συμμετοχών μπορούν να ασκήσουν τα εταιρικά τους δικαιώματα πριν από τη διενέργεια αξιολόγησης από την αρμόδια αρχή ή ενόσω η αξιολόγηση εξακολουθεί να εκκρεμεί. Σύμφωνα με το άρθρο 26 παράγραφος 2 της CRD και με την επιφύλαξη της εθνικής νομοθεσίας, τα μέτρα αυτά μπορεί να περιλαμβάνουν προσωρινά μέτρα, κυρώσεις, υπό την επιφύλαξη των άρθρων 65 έως 72 της CRD, κατά των μελών του διοικητικού οργάνου και των διευθυντικών στελεχών ή αναστολή της άσκησης των δικαιωμάτων ψήφου που απορρέουν από μετοχές ή μερίδια που κατέχουν οι μέτοχοι ή οι εταίροι του εν λόγω πιστωτικού ιδρύματος. Σε ορισμένες χώρες, η μη κοινοποίηση της απόκτησης ή της αύξησης ειδικής συμμετοχής έχει ως αποτέλεσμα την αυτόματη αναστολή των δικαιωμάτων ψήφου του υποψήφιου αγοραστή.

¹⁴ Άρθρο 22 της CRD.

¹⁵ Βλ. επίσης τίτλο II κεφάλαιο 1 παράγραφο 7.2 των κοινών κατευθυντήριων γραμμών και Ενότητα 4.3 παρακάτω.

4.2 Τι σημαίνει «ειδική συμμετοχή»;

Ο όρος «ειδική συμμετοχή» ορίζεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 σημείο 36 του CRR (όπως αναφέρεται στο άρθρο 3 παράγραφος 1 σημείο 33 της CRD) σε συνδυασμό με το άρθρο 22 παράγραφος 1 της CRD ως η άμεση ή έμμεση κατοχή κεφαλαίου μιας επιχείρησης η οποία:

- αντιπροσωπεύει τουλάχιστον το 10% του κεφαλαίου ή των δικαιωμάτων ψήφου της επιχείρησης· ή
- καθιστά δυνατή την άσκηση ουσιώδους επιρροής στη διαχείριση της επιχείρησης· ή
- έχει ως αποτέλεσμα το πιστωτικό ίδρυμα να καταστεί θυγατρική επιχείρηση του υποψήφιου αγοραστή.

Η Ευρωπαϊκή Αρχή Τραπεζών (EAT) διευκρίνισε ότι απαιτείται η ύπαρξη συμμετοχής που πληροί ένα από αυτά τα κριτήρια.¹⁶

Επιπλέον, στο άρθρο 22 της CRD ορίζεται ότι «τα κράτη μέλη προβλέπουν ότι κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο¹⁷ («υποψήφιος αγοραστής») το οποίο, μεμονωμένα ή σε συνεννόηση με άλλα πρόσωπα, έχει αποφασίσει είτε να αποκτήσει, άμεσα ή έμμεσα, ειδική συμμετοχή σε πιστωτικό ίδρυμα, είτε να αυξήσει περαιτέρω, άμεσα ή έμμεσα, ειδική συμμετοχή σε πιστωτικό ίδρυμα, ούτως ώστε η αναλογία των δικαιωμάτων ψήφου ή των μεριδίων κεφαλαίου που κατέχει να φθάνει ή να υπερβαίνει τα όρια του 20%, του 30% ή του 50%, ή ώστε το πιστωτικό ίδρυμα να καταστεί θυγατρική του επιχείρηση («προτεινόμενη απόκτηση συμμετοχής»), απευθύνει κοινοποίηση στις αρμόδιες αρχές του πιστωτικού ιδρύματος στο οποίο επιδιώκει είτε να αποκτήσει είτε να αυξήσει την ειδική συμμετοχή». Ο ορισμός της «θυγατρικής επιχείρησης» παρέχεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 σημείο 16 του CRR, το οποίο αναφέρεται στις περιπτώσεις της σχέσης μεταξύ μητρικής και θυγατρικής επιχείρησης που ορίζονται στη λογιστική οδηγία¹⁸ και στην έννοια της «δεσπόζουσας επιρροής».

¹⁶ Βλ. τον [δικτυακό τόπο](#) της EAT.

¹⁷ Ο όρος «νομικό πρόσωπο» πρέπει να ερμηνεύεται διασταλτικά και περιλαμβάνει, για παράδειγμα, εταιρείες όπως limited partnership/Kommanditgesellschaft/société en commandite, stichting, maatschap κ.λπ.

¹⁸ Ο ορισμός που περιλαμβάνεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 σημείο 16 του CRR παραπέμπει στα άρθρα 1 και 2 της προσχύσασας έβδομης οδηγίας του Συμβουλίου, ενώ τώρα πρέπει να ερμηνεύεται ως αναφερόμενος στο άρθρο 22 της οδηγίας 2013/34/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις, τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις και συναφείς εκθέσεις επιχειρήσεων ορισμένων μορφών, την τροποποίηση της οδηγίας 2006/43/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και την κατάργηση των οδηγιών 78/660/ΕΟΚ και 83/349/ΕΟΚ του Συμβουλίου.

4.2.1 Τρόπος καθορισμού των κατώτατων ορίων για τα «δικαιώματα ψήφου»

Όπως ορίζεται στο άρθρο 27 της CRD, τα «δικαιώματα ψήφου» που αναφέρονται στα άρθρα 9, 10 και 11 της οδηγίας 2004/109/EK¹⁹ και οι όροι για την άθροιση αυτών των δικαιωμάτων που προβλέπονται στο άρθρο 12 παράγραφος 4 και 5 της ίδιας οδηγίας θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά την αξιολόγηση του κατά πόσον έχει σημειωθεί υπέρβαση σχετικού ελάχιστου ορίου.

4.2.2 Ουσιώδης επιρροή

Όπως αναφέρεται στον ορισμό της «ειδικής συμμετοχής» που προβλέπεται στο άρθρο 4 παράγραφος 1 σημείο 36 του CRR, συμμετοχή μικρότερη του 10% στο κεφάλαιο ή στα δικαιώματα ψήφου μπορεί να αποτελεί ειδική συμμετοχή εάν επιτρέπει στον κάτοχο να ασκεί ουσιώδη επιρροή στη διαχείριση ενός πιστωτικού ιδρύματος.

Η αξιολόγηση του κατά πόσον μπορεί να ασκηθεί ουσιώδης επιρροή στη διαχείριση ενός πιστωτικού ιδρύματος αφορά πάντα μια κατά περίπτωση ανάλυση στην οποία θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη όλα τα συναφή γεγονότα και οι περιστάσεις. Οι κοινές κατευθυντήριες γραμμές περιλαμβάνουν ενδεικτικό κατάλογο παραγόντων για την αξιολόγηση του κατά πόσον θα μπορούσε να ασκηθεί ουσιώδης επιρροή²⁰ η ύπαρξη ενός παράγοντα μπορεί να οδηγήσει στον καθορισμό ουσιώδους επιρροής ή μπορεί να ληφθεί υπόψη συνδυασμός συναφών παραγόντων.

4.2.3 Η φύση της ειδικής συμμετοχής: άμεσες και έμμεσες συμμετοχές

Σύμφωνα με το άρθρο 22 της CRD, οι ειδικές συμμετοχές σε πιστωτικό ίδρυμα μπορούν να αποκτηθούν ή να αυξηθούν άμεσα ή έμμεσα. Ωστόσο, η CRD δεν παρέχει καθοδήγηση σχετικά με τον τρόπο προσδιορισμού των έμμεσων ειδικών συμμετοχών. Οι κοινές κατευθυντήριες γραμμές ορίζουν δύο κριτήρια που μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τον καθορισμό των έμμεσων συμμετοχών: το κριτήριο «ελέγχου» και το κριτήριο «πολλαπλασιασμού».²¹

Το κριτήριο ελέγχου, το οποίο θα πρέπει να εφαρμόζεται σε πρώτο στάδιο, βασίζεται στην αρχή ότι όλα τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα που ασκούν έλεγχο σε κάτοχο ειδικής συμμετοχής σε εποπτευόμενη οντότητα πρέπει να θεωρούνται έμμεσοι αγοραστής της εν λόγω ειδικής συμμετοχής. Κατά συνέπεια, όλα τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα που αποκτούν έλεγχο επί υφιστάμενου κατόχου ειδικής συμμετοχής σε πιστωτικό ίδρυμα, ή που ελέγχουν ήδη τον υποψήφιο αγοραστή τέτοιας συμμετοχής, υποχρεούνται να κοινοποιούν στις αρμόδιες αρχές την ιδιότητά τους ως έμμεσων

¹⁹ Οδηγία 2004/109/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 15ης Δεκεμβρίου 2004, για την εναρμόνιση των προϋποθέσεων διαφάνειας αναφορικά με την πληροφόρηση σχετικά με εκδότες των οποίων οι κινητές αξίες έχουν εισαχθεί προς διαπραγμάτευση σε ρυθμιζόμενη αγορά και για την τροποποίηση της οδηγίας 2001/34/EK (ΕΕ L 390 της 31.12.2004, σ. 38).

²⁰ Βλ. τίτλο II κεφάλαιο 1 ενότητα 5 των κοινών κατευθυντήριων γραμμών.

²¹ Βλ. τίτλο II κεφάλαιο 1 ενότητα 6 των κοινών κατευθυντήριων γραμμών.

υποψήφιων αγοραστών. Όσον αφορά την έννοια του ελέγχου, οι κοινές κατευθυντήριες γραμμές αναφέρονται στη σχέση μεταξύ μητρικής και θυγατρικής επιχείρησης που προσδιορίζεται στη λογιστική οδηγία.²²

Το κριτήριο πολλαπλασιασμού, το οποίο πρέπει να εφαρμόζεται σε δεύτερο στάδιο, αφορά τον πολλαπλασιασμό των ποσοστών των συμμετοχών κατά μήκος της εταιρικής αλυσίδας, ξεκινώντας από το μερίδιο που κατέχεται άμεσα στο πιστωτικό ίδρυμα και συνεχίζοντας προς την κορυφή της εταιρικής αλυσίδας εφόσον το γινόμενο εξακολουθεί να ανέρχεται σε τουλάχιστον 10%. Στη συνέχεια η ειδική συμμετοχή θεωρείται ότι έχει αποκτηθεί έμμεσα από όλα τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα για τα οποία το γινόμενο του πολλαπλασιασμού ισούται με τουλάχιστον 10%, και επιπλέον από κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που ασκεί άμεσο ή έμμεσο έλεγχο επ' αυτών.

Ελλείψει δεσμευτικής πρόβλεψης στη νομοθεσία της ΕΕ, εφαρμόζεται η προσέγγιση που προτείνεται στις κοινές κατευθυντήριες γραμμές, εκτός εάν στην ισχύουσα εθνική νομοθεσία υπάρχει διαφορετική πρόβλεψη.

Σημείωση

Ειδικοί αγοραστές και σύνθετες δομές απόκτησης

Από την έναρξη λειτουργίας του ΕΕΜ, η ΕΚΤ έχει ασχοληθεί με διάφορες διαδικασίες απόκτησης ειδικών συμμετοχών στις οποίες συμμετέχουν «ειδικοί αγοραστές». Οι αγοραστές αυτοί συχνά διαθέτουν σύνθετες εταιρικές δομές και διακυβέρνηση, ασκούν βραχυπρόθεσμες επενδυτικές στρατηγικές ή/και κάνουν χρήση σημαντικού χρέους, και συχνά επιδιώκουν να αποκτήσουν τον έλεγχο του πιστωτικού ιδρύματος. Αυτοί οι ειδικοί αγοραστές είναι κυρίως εταιρείες ιδιωτικών επενδυτικών κεφαλαίων, επενδυτικά κεφάλαια κρατικού πλούτου και όμιλοι ετερογενών δραστηριοτήτων.

Όταν μια δομή απόκτησης περιλαμβάνει διάφορα επίπεδα, όλοι οι έμμεσοι υποψήφιοι αγοραστές για κάθε επίπεδο (όπως καθορίζεται με την εφαρμογή των δύο κριτηρίων που περιγράφονται ανωτέρω) υποχρεούνται να απευθύνουν κοινοποίηση στις αρμόδιες αρχές μεμονωμένα, χωρίς καμία εξαίρεση για τα ενδιάμεσα επίπεδα, καθώς αυτό δεν προβλέπεται στην CRD.²³ Ως εκ τούτου, σε περιπτώσεις σύνθετων δομών απόκτησης (όπως όμιλοι ιδιωτικών επενδυτικών κεφαλαίων), είναι αναγκαία η επακριβής επαλήθευση των προσώπων που υποχρεούνται να υποβάλουν κοινοποίηση. Αυτό απαιτεί να ελέγχεται – όσον αφορά όλα τα φυσικά και νομικά πρόσωπα στην αλυσίδα συμμετοχών μεταξύ του τελικού πραγματικού δικαιούχου και του άμεσου αγοραστή της ειδικής συμμετοχής – κατά πόσον κάθε πρόσωπο θα αγγίξει ή θα υπερβεί το ελάχιστο όριο του 10% ή θα είναι σε θέση να ασκήσει ουσιώδη επιρροή στη στοχευόμενη επιχείρηση μετά την προτεινόμενη απόκτηση συμμετοχής. Στην περίπτωση επενδυτικών φορέων που έχουν συσταθεί με τη μορφή ετερόρρυθμων εταιρειών, ο έλεγχος αυτός πρέπει να διενεργείται για όλους τους ετερόρρυθμους και ομόρρυθμους εταίρους και για όλες τις ενδιάμεσες εταιρείες. Την ευθύνη για τη διενέργεια αρχικής

²² Άρθρο 22 της οδηγίας 2013/34/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με τις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις, τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις και συναφείς εκθέσεις επιχειρήσεων ορισμένων μορφών, την τροποποίηση της οδηγίας 2006/43/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και την κατάργηση των οδηγιών 78/660/ΕΟΚ και 83/349/ΕΟΚ του Συμβουλίου.

²³ Αυτό δεν αποκλείει τη δυνατότητα μιας μητρικής επιχείρησης να απευθύνει κοινοποίηση επίσης για λογαριασμό των ενδιάμεσων επιπέδων, όπως αναφέρεται στον τίτλο II κεφάλαιο 1 παράγραφοι 6.4 και 6.5 των κοινών κατευθυντήριων γραμμών.

ανάλυσης των φυσικών ή/και νομικών προσώπων που εμπίπτουν στα ανωτέρω κριτήρια φέρουν οι υποψήφιοι αγοραστές.

Σε περίπτωση που ένας υποψήφιος αγοραστής αποτελείται από αλυσίδα συμμετοχών που περιλαμβάνει έναν άμεσο αγοραστή και διάφορα επίπεδα έμμεσων αγοραστών, ή όταν περισσότεροι υποψήφιοι αγοραστές που ενεργούν σε συνεννόηση υποχρεούνται να απευθύνουν κοινοποίηση, θα πρέπει ιδανικά να υποβάλλεται μία ενιαία συλλογική κοινοποίηση για λογαριασμό όλων των αγοραστών, προκειμένου να απλουστευθεί η διαδικασία. Οι αγοραστές μπορούν επίσης να ορίσουν κάποιον μεταξύ τους ή τρίτο μέρος για να διασφαλίσουν τη συμμόρφωση με την υποχρέωση κοινοποίησης, οπότε το αντίστοιχο πληρεξούσιο ή ισοδύναμο έγγραφο πρέπει να αποσταλεί στην εποπτική αρχή μαζί με την κοινοποίηση.

4.2.4 Ενέργειες σε συνεννόηση

Σύμφωνα με την έννοια των «ενεργειών σε συνεννόηση», οι συμμετοχές πολλών προσώπων πρέπει να αθροίζονται εφόσον τα εν λόγω πρόσωπα έχουν συνάψει συμφωνία με σκοπό τον καθορισμό των προϋποθέσεων για την απόκτηση ή την αύξηση ειδικής συμμετοχής.²⁴ Ως εκ τούτου, τα πρόσωπα αυτά πρέπει να καθιστούν γνωστό στις κοινοποιήσεις που απευθύνουν στην αρμόδια αρχή ότι ενεργούν σε συνεννόηση και ότι η απόκτηση ή η αύξηση ειδικής συμμετοχής γίνεται από κοινού.

Οι εποπτικές αρχές θεωρούν ότι νομικά ή φυσικά πρόσωπα που αποφασίζουν να αποκτήσουν ή να αυξήσουν ειδική συμμετοχή βάσει ρητής ή σιωπηρής (γραπτής ή προφορικής) μεταξύ τους συμφωνίας ενεργούν σε συνεννόηση.²⁵ Στις κοινές κατευθυντήριες γραμμές απαριθμούνται ορισμένοι παράγοντες που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη όταν αξιολογείται αν ορισμένα πρόσωπα έχουν συνάψει συμφωνία για να ενεργούν σε συνεννόηση.²⁶

4.2.4.1 Συμφωνίες για ενέργειες σε συνεννόηση

Ενέργειες σε συνεννόηση βάσει ρητών συμφωνιών των μετόχων

Σε ορισμένες περιπτώσεις, οι υποψήφιοι αγοραστές δηλώνουν ρητά ότι σκοπεύουν να ενεργήσουν σε συνεννόηση και, ως εκ τούτου, αθροίζουν το κεφάλαιο ή/και τα δικαιώματα ψήφου που προτίθενται να αποκτήσουν από κοινού ήδη στις κοινοποιήσεις που απευθύνουν στις εποπτικές αρχές. Οι ρητές συμφωνίες για ενέργειες σε συνεννόηση είναι συμβάσεις στις οποίες οι υποψήφιοι αγοραστές, για παράδειγμα, δεσμεύονται να δείχνουν συστηματικά παρόμοιες προτιμήσεις στις

²⁴ Σύμφωνα με τον τίτλο II κεφάλαιο 1 παράγραφος 4.6 στοιχείο α) των κοινών κατευθυντήριων γραμμών, το γεγονός και μόνον ότι τα μέρη συνάπτουν από κοινού συμφωνία πώλησης και αγοράς δεν θα πρέπει να αρκεί για να εξαχθεί αυτομάτως το συμπέρασμα ότι τα μέρη ενεργούν σε συνεννόηση.

²⁵ Βλ. τίτλο II κεφάλαιο 1 παράγραφο 4.1 των κοινών κατευθυντήριων γραμμών.

²⁶ Βλ. τίτλο II κεφάλαιο 1 παράγραφο 4.6 των κοινών κατευθυντήριων γραμμών.

ψηφοφορίες ή να ασκούν δικαιώματα ψήφου ομόφωνα, να ακολουθούν τις αποφάσεις μιας κοινοπραξίας ή να συστήνουν κοινή εταιρεία συμμετοχών για τους σκοπούς της από κοινού απόκτησης και διαχείρισης της στοχευόμενης επιχείρησης.

Σε περίπτωση που οι υφιστάμενοι μέτοχοι της στοχευόμενης επιχείρησης αποφασίσουν να συστήσουν κοινοπραξία για να ενεργήσουν σε συνεννόηση και οι υφιστάμενες συμμετοχές τους ισοδυναμούν αθροιστικά με ειδική συμμετοχή σε πιστωτικό ίδρυμα, υποχρεούνται να απευθύνουν κοινοποίηση στις εποπτικές αρχές για την αλλαγή αυτή προτού δημιουργήσουν την κοινοπραξία και να προσκομίσουν τα σχετικά έγγραφα για την αξιολόγησή τους.²⁷

Ενέργειες σε συνεννόηση βάσει σιωπηρών συμφωνιών ή εναρμονισμένων πρακτικών

Η αξιολόγηση του κατά πόσον οι υποψήφιοι αγοραστές έχουν συνάψει σιωπηρή συμφωνία για να ενεργούν σε συνεννόηση διενεργείται κατά περίπτωση, λαμβανομένων ιδίως υπόψη των παραγόντων που απαριθμούνται στις κοινές κατευθυντήριες γραμμές. Σε ορισμένες περιπτώσεις, η ύπαρξη ενός μόνο παράγοντα θα μπορούσε να οδηγήσει στη διαπίστωση ότι τα πρόσωπα ενεργούν σε συνεννόηση· σε άλλες περιπτώσεις μπορεί να ληφθεί υπόψη συνδυασμός συναφών παραγόντων.

Σημείωση

Ειδικό αγοραστές και σύνθετες δομές

Οι δομές ομίλων των αγοραστών που περιλαμβάνουν πολλές συμμετοχές, επίπεδα και επενδυτικούς φορείς οι οποίοι συντονίζονται από τους ίδιους τελικούς έμμεσους ιδιοκτήτες (που συχνά ορίζονται ως τελικοί πραγματικοί δικαιούχοι) αποτελούν αντικείμενο ανάλυσης για να διαπιστωθεί αν τα μέρη ενεργούν σε συνεννόηση. Οι τελικοί πραγματικοί δικαιούχοι υποχρεούνται συνήθως να υποβάλλουν κοινοποίηση ως υποψήφιοι αγοραστές βάσει των κριτηρίων ελέγχου και πολλαπλασιασμού που αναφέρονται ανωτέρω.

4.2.4.2 Συμφωνίες παθητικών μετόχων

Οι συμφωνίες παθητικών μετόχων μπορούν επίσης να συνιστούν ενέργειες σε συνεννόηση.²⁸ Είναι η περίπτωση όπου πολλοί μέτοχοι (οι «παθητικοί μέτοχοι»)

²⁷ Στις περιπτώσεις αυτές πρέπει να διενεργείται διαδικασία απόκτησης ειδικής συμμετοχής ακόμη και για υφιστάμενους μετόχους (που δεν έχουν αλλάξει τη συμμετοχή τους στη στοχευόμενη επιχείρηση) μόλις αποφασίσουν να ενεργήσουν σε συνεννόηση, εκτός εάν συγκεκριμένη διάταξη της εθνικής νομοθεσίας προβλέπει διαφορετική ειδική διαδικασία.

²⁸ Σύμφωνα με τον τίτλο II κεφάλαιο 1 παράγραφος 4.1 δεύτερη πρόταση των κοινών κατευθυντήριων γραμμών, «δεν θα πρέπει να απαγορεύεται στις εποπτικές αρχές να συνάγουν το συμπέρασμα ότι ορισμένα πρόσωπα ενεργούν σε συνεννόηση απλώς και μόνο λόγω του γεγονότος ότι ένα ή περισσότερα από τα εν λόγω πρόσωπα τηρούν παθητική στάση, δεδομένου ότι η αδράνεια μπορεί να συμβάλει στη διαμόρφωση των συνθηκών για την απόκτηση ή την αύξηση ειδικής συμμετοχής ή για την άσκηση επιρροής στη στοχευόμενη επιχείρηση».

συμφωνούν ρητά ή σιωπηρά με άλλους μετόχους (τους «ενεργούς μετόχους») ότι οι παθητικοί μέτοχοι, για παράδειγμα, απέχουν από την ψηφοφορία ή ότι οι ενεργοί μέτοχοι ή ένας διορισμένος «επικεφαλής της ομάδας» ψηφίζουν για λογαριασμό των παθητικών μετόχων στις συνελεύσεις των μετόχων.

Σημείωση

Ενεργή συμμετοχή των μετόχων έναντι ενεργειών σε συνεννόηση των μετόχων

Παρά την ευρεία έννοια του όρου, δεν συνιστούν «ενέργειες σε συνεννόηση» όλες οι κοινές ενέργειες των μετόχων σε σχέση με τις μετοχές τους. Γενικά, οι μέτοχοι μπορεί να συνεργάζονται για την προστασία των συμφερόντων τους παρακολουθώντας τη διαχείριση ενός πιστωτικού ιδρύματος (για παράδειγμα, απορρίπτοντας πρόταση για τις αποδοχές των διευθυντικών στελεχών ή εγκρίνοντας/απορρίπτοντας μια απόκτηση ή εκχώρηση που προτείνει το διοικητικό όργανο του πιστωτικού ιδρύματος). Αυτή η ενεργής συμμετοχή ή ο αποτελεσματικός έλεγχος των μετόχων θεωρείται ουσιαστικής σημασίας για τη χρηστή εταιρική διακυβέρνηση. Η ενεργής συμμετοχή των μετόχων μπορεί να λάβει διάφορες μορφές, από ιδιωτικές συζητήσεις πριν από τη συνέλευση των μετόχων έως σύγκληση συνέλευσης των μετόχων και συμπερίληψη θεμάτων στην ημερήσια διάταξη.

4.3 Απόφαση απόκτησης

Η υποχρέωση κοινοποίησης ενεργοποιείται αμέσως μόλις ο υποψήφιος αγοραστής αποφασίσει να αποκτήσει ειδική συμμετοχή στη στοχευόμενη επιχείρηση. Κατά γενικό κανόνα, μπορεί να θεωρηθεί ότι ο υποψήφιος αγοραστής έχει λάβει την απόφαση να αποκτήσει ειδική συμμετοχή μόλις υποβάλει άνευ όρων προσφορά προς τους υφιστάμενους μετόχους να συνάψουν νομικά δεσμευτική συμφωνία μεταβίβασης. Ως εκ τούτου, η υποβολή τελικής προσφοράς (άνευ όρων προσφορά) στον πωλητή (πωλητές) από τον υποψήφιο αγοραστή είναι το τελευταίο χρονικό στάδιο κατά το οποίο υλοποιείται η απόφαση απόκτησης και ενεργοποιείται η υποχρέωση κοινοποίησης.

4.3.1 Υποχρέωση κοινοποίησης σε περίπτωση ακούσιας απόκτησης

Ένας υποψήφιος αγοραστής μπορεί να αγγίξει ή να υπερβεί ένα ελάχιστο όριο χωρίς να αποφασίσει ενεργά την απόκτηση ή την αύξηση μιας συμμετοχής, ενίοτε ακόμη και χωρίς να είναι ενήμερος για την απόκτηση ή την αύξηση. Αυτό θα μπορούσε, για παράδειγμα, να συμβεί ως αποτέλεσμα της επαναγοράς μετοχών. Η εν λόγω παθητική ή ακούσια απόκτηση εξακολουθεί να υπόκειται σε αξιολόγηση από την εποπτική αρχή και, ως εκ τούτου, πρέπει να κοινοποιείται αμέσως μόλις ο υποψήφιος αγοραστής αντιληφθεί ότι έχει υπερβεί ένα όριο.²⁹ Την ευθύνη για την

²⁹ Η αναφορά αυτή είναι σύμφωνη με τις κοινές κατευθυντήριες γραμμές (βλ. τίτλο II, κεφάλαιο 1, παράγραφο 7.3).

επαλήθευση της επίτευξης ή της υπέρβασης ενός ελάχιστου ορίου έχει ο υποψήφιος αγοραστής.

4.3.2 Υποχρέωση κοινοποίησης σε περίπτωση προσωρινής απόκτησης

Κατά γενικό κανόνα, η προσωρινή απόκτηση στο πλαίσιο της οποίας η κυριότητα του στοχευόμενου πιστωτικού ιδρύματος μεταβάλλεται για σύντομο χρονικό διάστημα (π.χ. λίγες εργάσιμες ημέρες) υπόκειται σε κοινοποίηση. Ωστόσο, σε ειδικές περιπτώσεις προσωρινής απόκτησης, οι εποπτικές αρχές μπορεί να θεωρήσουν ότι δεν υπάρχει απόφαση απόκτησης, π.χ. όταν υπάρχει πρόθεση να αποκτηθεί η κυριότητα μόνο στιγμιαία και η επακόλουθη μεταβίβαση σε τρίτον πραγματοποιείται αμέσως.

Σε τέτοιες περιπτώσεις, η ΕΑΑ, κατόπιν διαβούλευσης με την ΕΚΤ, μπορεί να μην ακολουθήσει επίσημη διαδικασία εφόσον πληρούνται οι ακόλουθες τρεις προϋποθέσεις:

- η τελική μετοχική σύνθεση δεν επηρεάζεται από την προσωρινή απόκτηση·
- ο προσωρινός αγοραστής παρέχει στην αρμόδια αρχή επίσημη συμφωνία ή δέσμευση που περιγράφει την άμεση μεταβίβαση των μετοχών και τον χρόνο της μεταβίβασης·
- ο προσωρινός αγοραστής παρέχει στην αρμόδια αρχή επίσημη συμφωνία ή δέσμευση στην οποία αναφέρεται ότι δεν έχει τη δυνατότητα να ασκεί κανενός είδους δικαίωμα επί του κεφαλαίου ή των δικαιωμάτων ψήφου ή άλλη de facto επιρροή που θα μπορούσε να επηρεάσει τη στοχευόμενη επιχείρηση (π.χ. την οργάνωσή της, τη διακυβέρνησή της, τη χρηματοοικονομική της ευρωστία ή τη συμμόρφωσή της με τους δείκτες προληπτικής εποπτείας).

4.3.3 Υποχρέωση κοινοποίησης σε περίπτωση υπό όρους και προαιρετικής απόκτησης

Η μεταβίβαση της κυριότητας μετοχών μπορεί να εξαρτάται από γεγονότα πέραν του ελέγχου του υποψήφιου αγοραστή ή δικαιώματα που μπορεί να ασκήσει ο υποψήφιος αγοραστής σε μεταγενέστερο στάδιο. Ο υποψήφιος αγοραστής θα πρέπει να απευθύνει κοινοποίηση στις αρμόδιες αρχές μόλις αντιληφθεί ή μπορεί να αναμένει ότι θα πραγματοποιηθεί η προτεινόμενη απόκτηση συμμετοχής. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις όπου δεν είναι δυνατή η εκ των προτέρων κοινοποίηση (π.χ. λόγω αυτόματης μετατροπής υπό αίρεση μετατρέψιμων ομολόγων), η κοινοποίηση θα πρέπει να υποβάλλεται αμέσως μόλις λάβει γνώση ότι έχει συμβεί η εν λόγω απόκτηση.

5 Αξιολόγηση

5.1 Η αρχή της αναλογικότητας

Νομική βάση	Άρθρο 23 της CRD
Κοινές κατευθυντήριες γραμμές	Τίτλος II κεφάλαιο 1 τμήμα 8

Μόλις προσδιοριστούν τα φυσικά ή νομικά πρόσωπα που είναι υποχρεωμένα να απευθύνουν κοινοποίηση, η προτεινόμενη απόκτηση ειδικής συμμετοχής θα αξιολογηθεί με βάση τα πέντε κριτήρια αξιολόγησης που καθορίζονται στην CRD και έχουν μεταφερθεί στο οικείο εθνικό δίκαιο. Το βάθος της αξιολόγησης τείνει να ποικίλλει, καθώς εφαρμόζεται προσέγγιση σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας.

Η αναλογικότητα εφαρμόζεται τόσο στις πληροφορίες που πρέπει να υποβάλει ο υποψήφιος αγοραστής όσο και στην ουσία της αξιολόγησης. Κατά την εφαρμογή της αρχής της αναλογικότητας, οι εποπτικές αρχές εξετάζουν: α) τη φύση της συναλλαγής (πρόκειται για ενδοομιλική αναδιοργάνωση ή για απλοποίηση της δομής των μετόχων;), β) τη φύση του υποψήφιου αγοραστή (πρόκειται για εποπτευόμενο ίδρυμα ή μέτοχο που έχει ήδη λάβει έγκριση;), γ) τον στόχο της προτεινόμενης συναλλαγής (ποιο είναι το μέγεθος της συμμετοχής που θα αποκτηθεί και είναι η απόκτηση απλώς ένα από τα διάφορα βήματα της συναλλαγής ή είναι στιγμιαία;) και δ) τις ιδιαιτερότητες της προτεινόμενης συναλλαγής, καθώς και τον βαθμό στον οποίο ο υποψήφιος αγοραστής μπορεί να ασκήσει επιρροή στη στοχευόμενη επιχείρηση.

Οι απαιτήσεις πληροφόρησης καθορίζονται από την εθνική νομοθεσία. Ως γενικό κανόνα, η ΕΚΤ δεν χρειάζεται ήδη διαθέσιμες πληροφορίες εκτός αν προβλέπεται συγκεκριμένη απαίτηση από την εθνική νομοθεσία.

5.2 Κριτήρια αξιολόγησης

5.2.1 Φήμη του υποψήφιου αγοραστή (πρώτο κριτήριο)

Νομική βάση	Άρθρο 23 παράγραφος 1 στοιχείο α) της CRD
Κοινές κατευθυντήριες γραμμές	Τίτλος II κεφάλαιο 3 τμήμα 10

Η αξιολόγηση της φήμης καλύπτει δύο διακριτά στοιχεία: την ακεραιότητα του υποψήφιου αγοραστή και την επαγγελματική του επάρκεια.

Σε γενικές γραμμές, όλα τα φυσικά και νομικά πρόσωπα που υποχρεούνται να υποβάλουν κοινοποίηση θα πρέπει να αξιολογούνται σε σχέση με τη φήμη τους, όπως επίσης τα φυσικά πρόσωπα που πράγματι διευθύνουν την επιχειρηματική δραστηριότητα των εν λόγω νομικών προσώπων.³⁰

5.2.1.1 Ακεραιότητα και επαγγελματική επάρκεια

Ο υποψήφιος αγοραστής θεωρείται ότι έχει καλή φήμη εάν δεν υπάρχουν αξιόπιστες ενδείξεις που να υποδηλώνουν το αντίθετο και η εποπτική αρχή δεν έχει βάσιμους λόγους να αμφισβητεί την καλή φήμη του.

Σύμφωνα με τις κοινές κατευθυντήριες γραμμές, οι απαιτήσεις ακεραιότητας εφαρμόζονται ανεξάρτητα από το μέγεθος της ειδικής συμμετοχής που προτίθεται να αποκτήσει ο υποψήφιος αγοραστής, τη συμμετοχή του στη διοίκηση ή την επιρροή που προτίθεται να ασκήσει στη στοχευόμενη επιχείρηση.

Η επαγγελματική επάρκεια του υποψήφιου αγοραστή καλύπτει τόσο τη διοικητική επάρκεια όσο και την τεχνική επάρκεια στον τομέα των χρηματοπιστωτικών υπηρεσιών και μπορεί να βασίζεται στην προηγούμενη πείρα του, επιδεικνύοντας τη δέουσα δεξιάτητα, μέριμνα, επιμέλεια και συμμόρφωση με τα σχετικά πρότυπα.³¹

Ενώ πρέπει να διασφαλίζεται η ακεραιότητα όλων των υποψήφιων αγοραστών (συμπεριλαμβανομένων των φυσικών και νομικών προσώπων που συμμετέχουν σε αλυσίδα συμμετοχών), οι απαιτήσεις επαγγελματικής επάρκειας μειώνονται για όσους δεν είναι σε θέση να ασκήσουν, ή αναλαμβάνουν να μην ασκήσουν, ουσιώδη επιρροή στη στοχευόμενη επιχείρηση (δηλαδή καθορίζουν τη στρατηγική για την ειδική συμμετοχή στη στοχευόμενη επιχείρηση).

Σημείωση

Ποινικό μητρώο

Γενικός κανόνας: Τα πιστοποιητικά ποινικού μητρώου που εκδίδονται στη χώρα διαμονής³² είναι το ελάχιστο αποδεικτικό στοιχείο που απαιτείται για την αξιολόγηση της φήμης. Απαιτούνται επίσημα αρχεία, δηλαδή απόσπασμα ποινικού μητρώου από επίσημη αρχή για φυσικά πρόσωπα και ποινικό μητρώο ή/και αποδεικτικό ενημερότητας για νομικά πρόσωπα. Σε επικράτειες με πολλαπλά επίπεδα ποινικών συστημάτων (π.χ. ομοσπονδιακό και τοπικό σύστημα), τα επίσημα αρχεία πρέπει να υποβάλλονται από όλα τα επίπεδα, εκτός εάν υπάρχει σωρευτικό σύστημα έκδοσης

³⁰ Ως πρόσωπα που «πράγματι διευθύνουν την επιχειρηματική δραστηριότητα» νοούνται τα πρόσωπα τα οποία, από κοινού ή μεμονωμένα, μπορούν να εκπροσωπούν και να δεσμεύουν νομικά το νομικό πρόσωπο. Αυτά συνήθως αφορούν μεταξύ άλλων τα μέλη του διοικητικού οργάνου (σε συστήματα διοίκησης δύο βαθμίδων) ή του εκτελεστικού συμβουλίου (σε συστήματα διαχείρισης μίας βαθμίδας) του υποψήφιου αγοραστή. Κατ' αρχήν, εξαιρούνται τα μέλη του εποπτικού συμβουλίου (σε συστήματα διοίκησης δύο βαθμίδων) και τα μη εκτελεστικά μέλη του διοικητικού συμβουλίου (σε συστήματα διαχείρισης μίας βαθμίδας) του υποψήφιου αγοραστή, εκτός εάν είναι σε θέση να επηρεάζουν άμεσα την καθημερινή λήψη αποφάσεων ή/και να εκπροσωπούν και να δεσμεύουν το νομικό πρόσωπο. Ωστόσο, αυτό εξακολουθεί να υπόκειται στο εθνικό δίκαιο.

³¹ Βλ. τίτλο II κεφάλαιο 3 παράγραφο 10.23 και επόμενες των κοινών κατευθυντήριων γραμμών.

³² Εκτός εάν η εθνική νομοθεσία προβλέπει αυστηρότερους κανόνες (δηλαδή μεγαλύτερη προθεσμία), τα άτομα που έχουν μετακινηθεί σε μια επικράτεια εντός των προηγούμενων 12 μηνών πρέπει να προσκομίσουν πιστοποιητικό για όλες τις προηγούμενες χώρες διαμονής.

πιστοποιητικών. Θα πρέπει να σημειωθεί ότι για την έκδοση πιστοποιητικών ποινικού μητρώου μπορεί να χρειαστεί παρατεταμένη χρονική περίοδος. Επομένως, συνιστάται στους υποψήφιους αγοραστές να ζητούν την έκδοση των εν λόγω πιστοποιητικών όσο το δυνατόν νωρίτερα.

Εξαιρέσεις: Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, ενδέχεται να μην είναι δυνατή, για νομικούς λόγους, η απόκτηση αποσπάσματος ποινικού μητρώου ή η ανταλλαγή αρχείων με τρίτους. Εάν ισχύει οποιαδήποτε από αυτές τις περιπτώσεις, οι εναλλακτικές λύσεις πρέπει να συζητούνται με την αρμόδια αρχή κατά περίπτωση.

5.2.1.2 Εκκρεμείς έρευνες και δικαστικές διαδικασίες

Σε ποινικές διαδικασίες, το τεκμήριο αθωότητας ισχύει έως ότου η δίκη ολοκληρωθεί με καταδικαστική απόφαση. Ωστόσο, με την αξιολόγηση της φήμης στο πλαίσιο διαδικασίας απόκτησης ειδικής συμμετοχής πρέπει να διαπιστώνεται κατά πόσον η φήμη του υποψήφιου αγοραστή είναι πέραν πάσης αμφιβολίας, κάτι που μπορεί να οδηγήσει σε αρνητική αξιολόγηση ακόμη και αν η δίκη εξακολουθεί να είναι σε εξέλιξη.

Όλες οι εκκρεμείς διαδικασίες θα πρέπει να περιγράφονται επαρκώς από τον υποψήφιο αγοραστή στην κοινοποίηση, ούτως ώστε να παρέχεται στις εποπτικές αρχές ολοκληρωμένη επισκόπηση της κατάστασής τους. Οι εποπτικές αρχές θα δίνουν επίσης ιδιαίτερη προσοχή σε ζητήματα φήμης που έχουν δημοσιοποιηθεί και έχουν προσελκύσει την προσοχή σε εθνικά ή/και διεθνή μέσα ενημέρωσης (περιπτώσεις οικονομικής απάτης, διαφθοράς, κ.λπ.) και τα οποία μπορεί να συνδέονται με τον υποψήφιο αγοραστή ή με πρόσωπα που ενεργούν ως διευθυντικά στελέχη του, με μετόχους ή με πρόσωπα που με κάποιον τρόπο βρίσκονται σε θέση ελέγχου. Στις περιπτώσεις αυτές, ζητείται από τους υποψήφιους αγοραστές να παρέχουν πληροφορίες οι οποίες αποσαφηνίζουν κατά πόσον υφίσταται τέτοια σύνδεση και εάν ενδέχεται να οδηγήσει σε μελλοντικές έρευνες. Τα πραγματικά περιστατικά που συζητούνται κατά τη διάρκεια ποινικής διαδικασίας μπορεί να έχουν αντίκτυπο στην αξιολόγηση τόσο της ακεραιότητας όσο και της επαγγελματικής επάρκειας του υποψήφιου αγοραστή. Για παράδειγμα, ακόμη και όταν ένα εκτελεστικό στέλεχος κριθεί ότι δεν υπέχει ποινική ευθύνη για ελλείψεις, απουσία επίβλεψης, κ.λπ. σε ένα ίδρυμα, τα πραγματικά περιστατικά που προκύπτουν από τη διαδικασία μπορεί να χρησιμοποιηθούν από τις εποπτικές αρχές για να συναχθεί το συμπέρασμα ότι επηρεάζεται η ακεραιότητα ή η επαγγελματική του επάρκεια.

Σημείωση

Ειδικό αγοραστές και σύνθετες δομές

Όταν υπάρχουν πολύπλοκες αλυσίδες συμμετοχών με μεγάλο αριθμό επιπέδων κοινοποίησης ως υποψηφίων αγοραστών, θα πρέπει όλοι να αξιολογούνται ως προς τη φήμη και είναι υποχρεωμένοι να παρέχουν λεπτομερείς πληροφορίες (βιογραφικό σημείωμα, ποινικό μητρώο, εκκρεμούσες έρευνες και αξιολογήσεις από άλλες αρχές, κ.λπ. βλ. Ενότητα 3). Στις περιπτώσεις αυτές, ο

υποψήφιος αγοραστής μπορεί να επιθυμεί να εξετάσει το ενδεχόμενο απλούστευσης της αλυσίδας συμμετοχής.

5.2.2 Φήμη, γνώσεις, δεξιότητες και πείρα οποιοδήποτε μέλους του διοικητικού οργάνου που θα διευθύνει την επιχειρηματική δραστηριότητα της στοχευόμενης επιχείρησης (δεύτερο κριτήριο)

Νομική βάση	Άρθρο 23 παράγραφος 1 στοιχείο β) της CRD
Κοινές κατευθυντήριες γραμμές	Τίτλος II κεφάλαιο 3 τμήμα 11

Σύμφωνα με το άρθρο 23 παράγραφος 1 στοιχείο β) της CRD, η αρμόδια αρχή πρέπει να διενεργεί αξιολόγηση της φήμης, των γνώσεων, των δεξιοτήτων και της πείρας, όπως ορίζεται στο άρθρο 91 παράγραφος 1 της CRD («αξιολόγηση της καταλληλότητας»), οποιοδήποτε μέλους του διοικητικού οργάνου που θα διευθύνει την επιχειρηματική δραστηριότητα της στοχευόμενης επιχείρησης κατόπιν της προτεινόμενης απόκτησης ειδικής συμμετοχής. Η αξιολόγηση πρέπει να διενεργείται στο πλαίσιο της διαδικασίας απόκτησης ειδικής συμμετοχής εάν ο υποψήφιος αγοραστής σκοπεύει να διορίσει νέα μέλη στο διοικητικό όργανο που θα διευθύνουν την επιχειρηματική δραστηριότητα.

Τα πιθανά σενάρια είναι τρία:

- ο υποψήφιος αγοραστής έχει ήδη προσδιορίσει τουλάχιστον ένα νέο μέλος που θα διοριστεί στο διοικητικό όργανο ως αποτέλεσμα της προτεινόμενης απόκτησης ειδικής συμμετοχής·
- ο υποψήφιος αγοραστής δεν έχει αποφασίσει κατά πόσον θα αλλάξει κάποιο μέλος του διοικητικού οργάνου ή δεν έχει ακόμη προσδιορίσει πιθανά νέα μέλη·
- ο υποψήφιος αγοραστής δεν σκοπεύει να αλλάξει κάποιο μέλος του διοικητικού οργάνου.

Σε περίπτωση που ο υποψήφιος αγοραστής έχει ήδη προσδιορίσει ένα νέο μέλος που θα διοριστεί στο διοικητικό όργανο της στοχευόμενης επιχείρησης, οι πληροφορίες που απαιτούνται για την αξιολόγηση της καταλληλότητας θα πρέπει να επισυνάπτονται στην κοινοποίηση. Διαφορετικά, αυτή θα θεωρείται ελλιπής.

Εντός των περιορισμών που προβλέπονται στην εθνική νομοθεσία κατά τη μεταφορά του άρθρου 23 παράγραφος 1 στοιχείο β) της CRD στην εσωτερική έννομη τάξη, η καταλληλότητα των μελών του διοικητικού οργάνου αξιολογείται με βάση τα ακόλουθα κριτήρια: α) πείρα, β) φήμη, γ) συγκρούσεις συμφερόντων, δ) καταλληλότητα σε συλλογικό επίπεδο και ε) διάθεση επαρκούς χρόνου.

Εκτός εάν προβλέπεται διαφορετικά στην εθνική νομοθεσία, η αξιολόγηση της καταλληλότητας που διενεργείται στο πλαίσιο της διαδικασίας απόκτησης ειδικής συμμετοχής ακολουθεί τις ίδιες αρχές με την τακτική διαδικασία αξιολόγησης της καταλληλότητας και δεν θα πρέπει κατ' αρχήν να απαιτείται περαιτέρω αξιολόγηση μετά τον διορισμό.

Σε περίπτωση που ο υποψήφιος αγοραστής δεν έχει ακόμη αποφασίσει εάν θα διορίσει κάποιο νέο μέλος στο διοικητικό όργανο που θα διευθύνει την επιχειρηματική δραστηριότητα της στοχευόμενης επιχείρησης ή δεν το έχει ακόμη προσδιορίσει, η κοινοποίηση μπορεί να θεωρηθεί πλήρης χωρίς την ονομαστική αναφορά αυτού του μέλους, υπό την προϋπόθεση ότι δεν λείπει κανένα άλλο στοιχείο από την κοινοποίηση της απόκτησης ειδικής συμμετοχής.³³

Εάν ο υποψήφιος αγοραστής δεν σκοπεύει να διορίσει νέα μέλη, δεν διενεργείται αξιολόγηση του εν λόγω κριτηρίου.

5.2.3 Χρηματοοικονομική ευρωστία του υποψήφιου αγοραστή (τρίτο κριτήριο)

Νομική βάση	Άρθρο 23 παράγραφος 1 στοιχείο γ) της CRD
Κοινές κατευθυντήριες γραμμές	Τίτλος II κεφάλαιο 3 τμήμα 12
Κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 241/2014 της Επιτροπής ³⁴	Άρθρα 8 και 9
Εκτελεστικά τεχνικά πρότυπα σχετικά με τις κοινές διαδικασίες ³⁵	

Το τρίτο κριτήριο αξιολόγησης που ορίζεται στο άρθρο 23 παράγραφος 1 στοιχείο γ) της CRD απαιτεί την επαλήθευση της χρηματοοικονομικής ευρωστίας του υποψήφιου αγοραστή, ιδίως σε σχέση με το είδος της επιχειρηματικής δραστηριότητας που ασκείται με τη στοχευόμενη επιχείρηση.

Οι κοινές κατευθυντήριες γραμμές παρέχουν έναν ορισμό της χρηματοοικονομικής ευρωστίας που έχει δύο διαστάσεις:

1. την ικανότητα του υποψήφιου αγοραστή να χρηματοδοτήσει την απόκτηση της ειδικής συμμετοχής (τιμή αγοράς ή αύξηση κεφαλαίου):

³³ Βλ. Ενότητα 6.2 (Επιβεβαίωση της παραλαβής).

³⁴ Κατ' εξουσιοδότηση κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 241/2014 της Επιτροπής της 7ης Ιανουαρίου 2014 για τη συμπλήρωση του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 575/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου όσον αφορά τα ρυθμιστικά τεχνικά πρότυπα για τις απαιτήσεις ιδίων κεφαλαίων για ιδρύματα (ΕΕ L 74 της 14.3.2014, σ. 8).

³⁵ Επιπλέον των παραπάνω διατάξεων, θα πρέπει να γίνει αναφορά στον εκτελεστικό κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 2017/461 της Επιτροπής της 16ης Μαρτίου 2017 για τον καθορισμό εκτελεστικών τεχνικών προτύπων όσον αφορά τις κοινές διαδικασίες, έντυπα και υποδείγματα για τη διαδικασία διαβούλευσης μεταξύ των σχετικών αρμόδιων αρχών για προτεινόμενες αποκτήσεις ειδικών συμμετοχών σε πιστωτικά ιδρύματα, όπως αναφέρεται στο άρθρο 24 της οδηγίας 2013/36/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (ΕΕ L 72 της 17.3.2017, σ. 57).

2. την ικανότητα του υποψήφιου αγοραστή να διατηρήσει εύρωστη χρηματοοικονομική δομή για αυτόν και τη στοχευόμενη επιχείρηση στο προσεχές μέλλον (συνήθως για τρία έτη).

Η αξιολόγηση της χρηματοοικονομικής ευρωστίας συνδέεται εν μέρει με την αξιολόγηση του επιχειρηματικού σχεδίου της στοχευόμενης επιχείρησης (σχετική χρηματοοικονομική ευρωστία), δεδομένου ότι – με την επιφύλαξη των απαιτήσεων του τετάρτου κριτηρίου – οι οικονομικοί πόροι που χρειάζεται ο υποψήφιος αγοραστής για να διατηρήσει μια εύρωστη χρηματοοικονομική δομή στη στοχευόμενη επιχείρηση εξαρτώνται από το κατά πόσον η στοχευόμενη επιχείρηση ενδέχεται να χρειαστεί πρόσθετα κεφάλαια στο προσεχές μέλλον. Οι υποψήφιοι αγοραστής υποχρεούνται επίσης να αποδείξουν ότι βρίσκονται σε καλή οικονομική κατάσταση σε απόλυτους όρους. (Αυτό ισχύει ακόμη και σε περιπτώσεις όπου δεν διενεργείται ολοκληρωμένη αξιολόγηση του επιχειρηματικού σχεδίου, για παράδειγμα επειδή ο υποψήφιος αγοραστής δεν πρόκειται να αποκτήσει τον έλεγχο της στοχευόμενης επιχείρησης.)

Σημείωση

Εφαρμογή της αρχής της αναλογικότητας

Σύμφωνα με τις κοινές κατευθυντήριες γραμμές,³⁶ η αξιολόγηση της χρηματοοικονομικής ευρωστίας του υποψήφιου αγοραστή προσαρμόζεται στη φύση του υποψήφιου αγοραστή και στον βαθμό επιρροής που ασκεί στη στοχευόμενη επιχείρηση, λαμβανομένου υπόψη του μεγέθους της συμμετοχής που πρόκειται να αποκτηθεί στη μετοχική δομή της στοχευόμενης επιχείρησης, και ιδίως του κατά πόσον ο υποψήφιος αγοραστής θα έχει τον έλεγχο³⁷ της στοχευόμενης επιχείρησης. Το μέγεθος της συμμετοχής θα πρέπει να αξιολογείται τόσο ως προς το κεφάλαιο όσο και ως προς τα δικαιώματα ψήφου. Στην αξιολόγηση θα λαμβάνονται υπόψη οι ακόλουθοι παράγοντες:

- κατά πόσον η απόκτηση ειδικής συμμετοχής θα οδηγήσει σε ελάχιστη ή μηδενική επιρροή έναντι ελέγχου·
- το ποσοστό του χαρτοφυλακίου του υποψήφιου αγοραστή που αντιπροσωπεύει η προς απόκτηση συμμετοχή και ο σκοπός της συναλλαγής (δηλαδή πρόκειται για επένδυση χαρτοφυλακίου έναντι στρατηγικής επένδυσης;·)
- το μέγεθος του υποψήφιου αγοραστή σε σύγκριση με τη στοχευόμενη επιχείρηση (ανεξάρτητα από το αν η στοχευόμενη επιχείρηση αποκτάται από άλλο πιστωτικό ίδρυμα ή από φυσικό ή άλλο νομικό πρόσωπο)·
- ο χρονικός ορίζοντας της σκοπούμενης απόκτησης και τυχόν πρόθεση αύξησης ή μείωσης του μεγέθους της ειδικής συμμετοχής στο προσεχές μέλλον·
- τυχόν ειδικές περιστάσεις που σχετίζονται με την προτεινόμενη απόκτηση (π.χ. ανακεφαλαιοποίηση της στοχευόμενης επιχείρησης, αποφυγή μέτρων εξυγίανσης κ.λπ.).

³⁶ Βλ. επίσης τίτλο II κεφάλαιο 1 παράγραφο 8.4 των κοινών κατευθυντήριων γραμμών.

³⁷ Για τον ορισμό του ελέγχου, βλ. άρθρο 4 παράγραφο 1 σημείο 37 του CRR και τίτλο I παράγραφος 3.1 στοιχείο ii) των κοινών κατευθυντήριων γραμμών.

Τα παραπάνω δεν επηρεάζουν την υποχρέωση του υποψήφιου αγοραστή να παρέχει το τυποποιημένο σύνολο πληροφοριών για τη χρηματοοικονομική ευρωστία, καθώς αυτή πρέπει να διασφαλίζεται σε απόλυτους όρους ανεξάρτητα από τους παράγοντες που παρατίθενται.

5.2.3.1 Αξιολόγηση της χρηματοοικονομικής ευρωστίας

Η φύση του υποψήφιου αγοραστή λαμβάνεται υπόψη κατά την αξιολόγηση της χρηματοοικονομικής ευρωστίας του.³⁸ Συγκεκριμένα, οι εποπτικές αρχές εξετάζουν τα ακόλουθα:

1. Εάν ο υποψήφιος αγοραστής είναι πιστωτικό ίδρυμα

Εάν ο υποψήφιος αγοραστής είναι πιστωτικό ίδρυμα, η αξιολόγηση της χρηματοοικονομικής ευρωστίας θα λαμβάνει υπόψη την τελευταία αξιολόγηση του συνολικού προφίλ κινδύνου του υποψήφιου αγοραστή,³⁹ καθώς και την επίδραση που η απόκτηση της ειδικής συμμετοχής θα έχει στους κινδύνους που αναλαμβάνει, στο επιχειρηματικό μοντέλο, στην κερδοφορία, στη δομή διακυβέρνησης και στην κεφαλαιακή του επάρκεια. Η αρχική αξιολόγηση του συνολικού προφίλ κινδύνου θα αναπροσαρμόζεται όπου απαιτείται.

Οι εποπτικές αρχές θα δίνουν ιδιαίτερη προσοχή όταν η απόκτηση ειδικής συμμετοχής από ένα πιστωτικό ίδρυμα δημιουργεί υπεραξία ή απαξία και θα εξετάζουν την επίδραση στη συνολική κεφαλαιακή θέση του ιδρύματος, μόλις αυτή η επίδραση επαληθευθεί από ελεγκτές.⁴⁰

2. Εάν ο υποψήφιος αγοραστής δεν είναι πιστωτικό ίδρυμα

Εάν ο υποψήφιος αγοραστής δεν είναι πιστωτικό ίδρυμα, η εποπτική αρχή αναλύει τα οικονομικά του έγγραφα⁴¹ προκειμένου να σχηματίσει μια συνολική κρίση για τη χρηματοοικονομική ευρωστία του και την ικανότητά του να στηρίξει τη στοχευόμενη επιχείρηση στο προσεχές μέλλον. Αυτή η ανάλυση περιλαμβάνει αξιολόγηση του συνολικού επιπέδου του χρέους και της πιστοληπτικής ικανότητας.

Ανάλογα με τα ευρήματα που θα εντοπιστούν κατά την αξιολόγηση, η απόφαση που θα λάβει η ΕΚΤ μπορεί να αφορά την ανάληψη ενεργειών ή τη λήψη μέτρων.

3. Εάν ο υποψήφιος αγοραστής είναι φυσικό πρόσωπο

Εάν ο υποψήφιος αγοραστής είναι φυσικό πρόσωπο, πρέπει να υποβληθεί επισκόπηση των πηγών εσόδων, του ενεργητικού και του παθητικού, των δεσμεύσεων και των εγγυήσεων που έχουν χορηγηθεί ή ληφθεί⁴² προκειμένου να

³⁸ Βλ. επίσης τίτλο II κεφάλαιο 1 παράγραφο 8.4 των κοινών κατευθυντήριων γραμμών.

³⁹ Τη βαθμολογία SREP για τα πιστωτικά ιδρύματα του EEM.

⁴⁰ Πιο αναλυτικές πληροφορίες για αυτό το ζήτημα διατίθενται στο έγγραφο της ΕΚΤ [Guide on the supervisory approach to consolidation in the banking sector](#).

⁴¹ Εάν δεν είναι δυνατόν να προσκομιστούν οικονομικά έγγραφα, πρέπει να υποβληθεί επισκόπηση των βασικών συνιστωσών του ενεργητικού και του παθητικού.

⁴² Παράρτημα I τμήμα 4.1 στοιχείο γ) των κοινών κατευθυντήριων γραμμών.

παρασχεθεί στην εποπτική αρχή συνολική επισκόπηση της οικονομικής του κατάστασης. Ανάλογα με το εθνικό δίκαιο, η αρμόδια αρχή μπορεί να ζητήσει περαιτέρω αποδεικτικά στοιχεία για την τεκμηρίωση των παρεχόμενων πληροφοριών, όπως:

- α) φορολογικές δηλώσεις·
- β) αποδεικτικά στοιχεία για ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα, συμπεριλαμβανομένων των μετρητών στο ταμείο, των λογαριασμών ταμειευτηρίου και των πιστοποιητικών καταθέσεων·
- γ) αποδεικτικά στοιχεία λογαριασμών μεσιτείας, συμπεριλαμβανομένων μετοχών, αμοιβαίων κεφαλαίων, ομολόγων και λογαριασμών συνταξιοδότησης·
- δ) αποδεικτικά στοιχεία μακροπρόθεσμων δανείων, συμπεριλαμβανομένων ενυπόθηκων δανείων επί ακινήτων και τυχόν οφειλών που πρέπει να εξοφληθούν σε διάστημα μεγαλύτερο του ενός έτους·
- ε) αποδεικτικά στοιχεία βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων, συμπεριλαμβανομένων όλων των οφειλών με ληκτότητα μικρότερη του ενός έτους (π.χ. ανακυκλούμενα πιστωτικά όρια για πιστωτικές κάρτες)·
- στ) πρόσθετες πληροφορίες σχετικά με δεσμεύσεις εκτός ισολογισμού (π.χ. δεσμεύσεις και εγγυήσεις που έχουν χορηγηθεί ή έχουν ληφθεί)·
- ζ) άλλες πληροφορίες από τρίτους, συμπεριλαμβανομένης της αξιολόγησης της πιστοληπτικής ικανότητας και του ιστορικού δανεισμού του υποψήφιου αγοραστή (για παράδειγμα, το κεντρικό μητρώο πιστώσεων παρέχει συνήθως επισκόπηση όλων των συμβάσεων πίστωσης που αφορούν έναν δανειολήπτη).

4. Χρήση χρέους για τη χρηματοδότηση της τιμής αγοράς (μόχλευση)

Η χρήση χρέους για τη χρηματοδότηση της τιμής αγοράς θα τύχει ιδιαίτερης προσοχής από τις εποπτικές αρχές προκειμένου να αξιολογηθεί κατά πόσον μπορεί να επηρεάσει τη στοχευόμενη επιχείρηση, π.χ. αυξάνοντας το συνολικό επίπεδο κινδύνου της στοχευόμενης επιχείρησης με σκοπό να τονωθούν τα βραχυπρόθεσμα κέρδη σε βάρος της μεσοπρόθεσμης ή μακροπρόθεσμης κερδοφορίας, επηρεάζοντας έτσι και το επιχειρηματικό μοντέλο, τη βιωσιμότητα και τη συμμόρφωση της στοχευόμενης επιχείρησης με τις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας. Αυτό ισχύει τόσο για την καταβολή μερισμάτων όσο και για οποιαδήποτε άλλη πρακτική άντλησης πόρων από τη στοχευόμενη επιχείρηση.

5.2.4 Συμμόρφωση της στοχευόμενης επιχείρησης με τις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας (τέταρτο κριτήριο)

Νομική βάση	Άρθρο 23 παράγραφος 1 στοιχείο δ) της CRD
Κοινές κατευθυντήριες γραμμές	Τίτλος II κεφάλαιο 3 τμήμα 13

Το τέταρτο κριτήριο αξιολόγησης που ορίζεται στο άρθρο 23 παράγραφος 1 στοιχείο δ) της CRD προϋποθέτει την αξιολόγηση της ικανότητας της στοχευόμενης επιχείρησης να συμμορφώνεται και να εξακολουθεί να συμμορφώνεται με όλες τις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας, συμπεριλαμβανομένων των απαιτήσεων κεφαλαίου και ρευστότητας, των ορίων για τα μεγάλα χρηματοδοτικά ανοίγματα και των απαιτήσεων που σχετίζονται με τις ρυθμίσεις διακυβέρνησης, τον εσωτερικό έλεγχο, τη διαχείριση κινδύνου και τη συμμόρφωση.⁴³

5.2.4.1 Υποβολή επιχειρηματικού σχεδίου

Όταν η προτεινόμενη απόκτηση ειδικής συμμετοχής έχει ως αποτέλεσμα τον έλεγχο της στοχευόμενης επιχείρησης, ο αγοραστής θα πρέπει να παρέχει στη στοχευόμενη εποπτική αρχή επιχειρηματικό σχέδιο που περιλαμβάνει το στρατηγικό σχέδιο ανάπτυξης, τις προβλεπόμενες οικονομικές καταστάσεις της στοχευόμενης επιχείρησης για τουλάχιστον τρία έτη μετά την προτεινόμενη απόκτηση ειδικής συμμετοχής (από την προβλεπόμενη ημερομηνία εκτέλεσης) και την επίδραση της απόκτησης της ειδικής συμμετοχής στην εταιρική διακυβέρνηση και στη γενική οργανωτική δομή της στοχευόμενης επιχείρησης. Σε συναλλαγές όπου ο υποψήφιος αγοραστής δεν αποκτά de facto τον έλεγχο της στοχευόμενης επιχείρησης, θα πρέπει να παρέχει πληροφορίες ανάλογες προς το μερίδιο συμμετοχής που αποκτά.

5.2.4.2 Αξιολόγηση του επιχειρηματικού σχεδίου

Ο απώτερος στόχος της αξιολόγησης του επιχειρηματικού σχεδίου από τις εποπτικές αρχές είναι να αξιολογηθεί κατά πόσον η στοχευόμενη επιχείρηση θα είναι σε θέση να συμμορφωθεί με τις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας αμέσως μετά το κλείσιμο της συναλλαγής και να συνεχίσει να το πράττει στο προσεχές μέλλον, εξετάζοντας την αξιοπιστία των χρηματοοικονομικών προβολών και των υποκείμενων παραδοχών τους.

Η ευθύνη για το επιχειρηματικό σχέδιο ανήκει αποκλειστικά στον υποψήφιο αγοραστή. Οι εποπτικές αρχές πρέπει να σχηματίσουν μια συνολική εικόνα του υποβληθέντος σχεδίου και της ικανότητας της στοχευόμενης επιχείρησης να επιτύχει τους προβλεπόμενους στόχους.

⁴³ Βλ. επίσης τίτλο II κεφάλαιο 3 παράγραφο 13.4 των κοινών κατευθυντήριων γραμμών.

Οι εποπτικές αρχές αξιολογούν τα αποδεικτικά στοιχεία που παρέχονται για τις παραδοχές του υποψήφιου αγοραστή στο επιχειρηματικό σχέδιο και αξιολογούν την αξιοπιστία και τη σκοπιμότητά τους. Πέραν των προβολών, το επιχειρηματικό σχέδιο θα πρέπει επομένως να καλύπτει και όλες τις παραδοχές στις οποίες βασίζονται οι προβολές και να παρέχει αναλυτική τεκμηρίωση αυτών. Ιδανικά, οι υποψήφιοι αγοραστές θα πρέπει να υποβάλουν το αρχείο εργασίας τους με τη μορφή λογιστικού φύλλου Excel. Στη συνέχεια, οι εποπτικές αρχές διαμορφώνουν μια εικόνα για κάθε παραδοχή και τις ενσωματώνουν σε ένα «σενάριο εποπτικών προκλήσεων». Μεταξύ άλλων, η αξιολόγηση εξετάζει το επιχειρηματικό μοντέλο, το μέγεθος και τη διασύνδεση της στοχευόμενης επιχείρησης με άλλα ιδρύματα, ομίλους και το χρηματοπιστωτικό σύστημα εν γένει, καθώς και τις ευπάθειες και τις αδυναμίες της στοχευόμενης επιχείρησης που εντοπίστηκαν κατά την πιο πρόσφατη εποπτική αξιολόγηση κινδύνων. Αυτό περιλαμβάνει τόσο μια ποιοτική όσο και μια ποσοτική αξιολόγηση, όπως παρουσιάζεται παρακάτω.

Το σενάριο εποπτικών προκλήσεων επιτρέπει στις εποπτικές αρχές να αξιολογούν βάσει συνετών παραδοχών τη βιωσιμότητα και τη διατηρησιμότητα του επιχειρηματικού μοντέλου της στοχευόμενης επιχείρησης και την κεφαλαιακή του επάρκεια. Αντιπροσωπεύει ένα προσαρμοσμένο βασικό σενάριο και όχι ένα σενάριο ακραίων καταστάσεων. Δεν προορίζεται να χρησιμεύσει ως εναλλακτικό επιχειρηματικό σχέδιο, αλλά να διευκολύνει την αξιολόγηση που διενεργείται από τις εποπτικές αρχές, με σκοπό: α) να κατανοήσουν ορθά τις παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν, β) να συντάξουν ερωτήσεις σε συνέχεια της αξιολόγησης, εφόσον είναι αναγκαίο και γ) να καταλήξουν σε συμπεράσματα σχετικά με την αξιοπιστία του επιχειρηματικού σχεδίου και, εν τέλει, τη συμμόρφωση με τις κεφαλαιακές απαιτήσεις.

Ποιοτική αξιολόγηση

Στο πλαίσιο της ποιοτικής αξιολόγησης, αξιολογείται η συνολική στρατηγική του υποψήφιου αγοραστή για το στοχευόμενο πιστωτικό ίδρυμα καθώς και εσωτερικοί και εξωτερικοί παράγοντες (όπως το οικονομικό περιβάλλον).

Οι εποπτικές αρχές εξετάζουν τα εξής:

- τους βασικούς προσδιοριστικούς παράγοντες επιτυχίας και τους τομείς ανταγωνιστικού πλεονεκτήματος που καθιστούν τη στοχευόμενη επιχείρηση πιο αποτελεσματική ως προς την επίτευξη κερδών σε σχέση με τους ανταγωνιστές της·
- τις πιθανές συνέργειες (ή την απουσία αυτών) μεταξύ των υφιστάμενων δραστηριοτήτων της στοχευόμενης επιχείρησης και των δραστηριοτήτων που πρόκειται να προστεθούν σε αυτήν ως αποτέλεσμα της απόκτησης της ειδικής συμμετοχής, δίνοντας ιδιαίτερη προσοχή στον προσδιορισμό των διαφόρων τύπων συνεργειών, την πιθανότητα να επιτευχθούν πράγματι και το αναμενόμενο χρονοδιάγραμμα για την αποκόμιση οφελών από αυτές·

- κατά πόσον οι βασικές παραδοχές του υποψήφιου αγοραστή σχετικά με το επιχειρηματικό περιβάλλον και τους παράγοντες κερδοφορίας συνάδουν με τις προβολές ή άλλες πληροφορίες από σημαντικούς τρίτους παρόχους δεδομένων που είναι διαθέσιμες κατά τον χρόνο της αξιολόγησης·
- κατά περίπτωση, τη στρατηγική εξόδου (για παράδειγμα, στην περίπτωση βραχυπρόθεσμων επενδύσεων ή αμφίβολων επιχειρηματικών σχεδίων).

Ποσοτική αξιολόγηση

Η αξιολόγηση του επιχειρηματικού σχεδίου περιλαμβάνει ποσοτική ανάλυση βασικών μικροοικονομικών και μακροοικονομικών παραδοχών, δεικτών κινδύνου και σύγκριση με ομοειδή πιστωτικά ιδρύματα.⁴⁴

Κατά περίπτωση, διενεργείται επίσης ειδική ανάλυση σε επίπεδο επιχειρηματικής γραμμής (π.χ. κατηγορία προϊόντων ή γεωγραφική περιοχή).

Οι εποπτικές αρχές εξετάζουν πώς έχουν εξελιχθεί τα παρακάτω στοιχεία τα τελευταία χρόνια και εντοπίζουν τις υποκείμενες τάσεις με σκοπό να κατανοήσουν πώς μπορούν να επιτευχθούν τα προβλεπόμενα αποτελέσματα:

- κερδοφορία, βιωσιμότητα και διατηρησιμότητα του επιχειρηματικού σχεδίου·
- επιμέρους δείκτες κινδύνου·
- κεφαλαιακή επάρκεια.

Η συμμόρφωση με όλες τις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας της στοχευόμενης επιχείρησης αξιολογείται ποσοτικά κατά τη στιγμή της απόκτησης της ειδικής συμμετοχής και σε συνεχή βάση για το προσεχές μέλλον, ενσωματώνοντας τα ανωτέρω αναλυτικά βήματα στο σενάριο εποπτικών προκλήσεων.

Σημείωση

Εφαρμογή της αρχής της αναλογικότητας

Κατά τη διενέργεια της αξιολόγησης του επιχειρηματικού σχεδίου, οι εποπτικές αρχές θα εφαρμόζουν την αρχή της αναλογικότητας σύμφωνα με τις γενικές παραμέτρους μιας προσέγγισης βάσει κινδύνων και θα προσαρμόζουν ανάλογα το βάθος της αξιολόγησης.

⁴⁴ Η σύγκριση με ομοειδή πιστωτικά ιδρύματα είναι μια αξιολόγηση στο πλαίσιο της οποίας η ενδιαφερόμενη τράπεζα συγκρίνεται με άλλες οντότητες που έχουν παρόμοια χαρακτηριστικά.

5.2.4.3 Η ικανότητα της στοχευόμενης επιχείρησης να συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις εσωτερικής διακυβέρνησης

Η στοχευόμενη εποπτική αρχή αξιολογεί επίσης κατά πόσον η προτεινόμενη απόκτηση ειδικής συμμετοχής θα έχει αντίκτυπο στην εσωτερική διακυβέρνηση. Στην περίπτωση αυτή, αξιολογεί κατά πόσον η στοχευόμενη επιχείρηση θα εξακολουθήσει να έχει σαφή οργανωτική δομή και επαρκή μηχανισμό εσωτερικού ελέγχου μετά την απόκτηση της ειδικής συμμετοχής. Ιδιαίτερη προσοχή δίδεται στα ακόλουθα σημεία:

- Σε περίπτωση απόκτησης ειδικής συμμετοχής από άλλο πιστωτικό ίδρυμα, είναι σημαντικό να γίνει κατανοητός ο τρόπος με τον οποίο η οργάνωση των λειτουργιών εσωτερικού ελέγχου σε επίπεδο ομίλου θα συνδέεται με τις λειτουργίες εσωτερικού ελέγχου σε επίπεδο στοχευόμενης επιχείρησης, μετά την εν λόγω απόκτηση.
- Σε άλλες περιπτώσεις, δίδεται ιδιαίτερη προσοχή σε τυχόν συγκρούσεις συμφερόντων που ενδέχεται να προκύψουν εντός του ομίλου. Στόχος της ανάλυσης είναι να διαπιστωθεί κατά πόσον ο όμιλος διαθέτει σαφώς καθορισμένη πολιτική για τον εντοπισμό και την αντιμετώπισή τους. Η πολιτική αυτή πρέπει να επισημοποιηθεί επαρκώς.

Επιπλέον, οι εποπτικές αρχές θα αξιολογούν κατά πόσον η συναλλαγή μπορεί να επηρεάσει τη συμμόρφωση του διοικητικού οργάνου της στοχευόμενης επιχείρησης με τις απαιτήσεις καταλληλότητας.

5.2.5 Υπόνοια νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή χρηματοδότησης της τρομοκρατίας (πέμπτο κριτήριο)

Σύμφωνα με το άρθρο 23 παράγραφος 1 στοιχείο ε) της CRD, κατά την αξιολόγηση του εν λόγω κριτηρίου, οι αρμόδιες αρχές θα πρέπει να καθορίζουν «κατά πόσον υπάρχουν βάσιμες υπόνοιες ότι, σε σχέση με την προτεινόμενη απόκτηση ειδικής συμμετοχής, διαπράττεται, επιχειρείται να διαπραχθεί, έχει διαπραχθεί ή επιχειρήθηκε να διαπραχθεί νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή χρηματοδότηση της τρομοκρατίας (...) ή ότι η προτεινόμενη απόκτηση ειδικής συμμετοχής είναι δυνατόν να αυξήσει αυτόν τον κίνδυνο».

Οι εποπτικές αρχές αξιολογούν αυτό το κριτήριο από τη σκοπιά της προληπτικής εποπτείας (δηλ. κατά πόσον η πραγματική νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή η χρηματοδότηση της τρομοκρατίας, ή ο σχετικός κίνδυνος, θα μπορούσαν να θέσουν σε κίνδυνο τη χρηστή και συνετή διαχείριση της στοχευόμενης επιχείρησης όσον αφορά το κεφάλαιο, τη ρευστότητα, τη βιωσιμότητα του επιχειρηματικού μοντέλου και των ρυθμίσεων διακυβέρνησης), λαμβάνοντας υπόψη τις περιστάσεις και τις πληροφορίες που υποβάλλονται σε σχέση με την προτεινόμενη απόκτηση ειδικής συμμετοχής. Επιπλέον, όπως αναφέρεται στην παράγραφο 14.1 των κοινών κατευθυντήριων γραμμών, «η αξιολόγηση ως προς τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και τη χρηματοδότηση της

τρομοκρατίας συμπληρώνει την αξιολόγηση ακεραιότητας και θα πρέπει να διενεργείται ανεξάρτητα από την αξία και άλλα χαρακτηριστικά της προτεινόμενης απόκτησης ειδικής συμμετοχής».

Η αξιολόγηση δεν καλύπτει μόνο τον υποψήφιο αγοραστή αλλά και «τα πρόσωπα που διατηρούν στενούς προσωπικούς ή επιχειρηματικούς δεσμούς με τον υποψήφιο αγοραστή, συμπεριλαμβανομένων των νόμιμων ιδιοκτητών και των πραγματικών δικαιούχων του υποψήφιου αγοραστή».⁴⁵

5.2.5.1 Πεδίο εφαρμογής της αξιολόγησης του πέμπτου κριτηρίου

Κατά την αξιολόγηση αυτού του κριτηρίου, οι εποπτικές αρχές εξετάζουν κατά πόσον υπάρχουν εύλογοι λόγοι ή υπόνοιες ότι ο υποψήφιος αγοραστής εμπλέκεται, έχει εμπλακεί ή έχει επιχειρήσει να εμπλακεί σε δραστηριότητες νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή χρηματοδότησης της τρομοκρατίας ή ότι η προτεινόμενη απόκτηση ειδικής συμμετοχής μπορεί να αυξήσει τον κίνδυνο αντίστοιχων δραστηριοτήτων. Η ανάλυση αυτή περιλαμβάνει –για παράδειγμα– την εξέταση ποινικών καταδικαστικών αποφάσεων, τελεσίδικων ή/και εκκρεμών διοικητικών κυρώσεων, εκκρεμών ποινικών διαδικασιών ή/και ερευνών και τυχόν προσωπικών ή επιχειρηματικών δεσμών του υποψήφιου αγοραστή.

Δεδομένου ότι η ΕΚΤ δεν είναι αρμόδια να εποπτεύει τη συμμόρφωση με τις απαιτήσεις που αφορούν την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες (ξέπλυμα χρήματος)/της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας (ΚΕΧ/ΧΤ), η ΕΚΤ αξιολογεί αυτό το κριτήριο με βάση τα συναφή γεγονότα και ευρήματα των αρμόδιων αρχών, όπως διατίθενται από την ΕΑΑ. Τα παραπάνω λαμβάνονται υπόψη για τη συνολική αξιολόγηση προληπτικής εποπτείας της προτεινόμενης απόκτησης ειδικής συμμετοχής. Εάν χρειαστεί, η ΕΚΤ διατηρεί τη δυνατότητα να ζητήσει περαιτέρω πληροφορίες απευθείας από τις αρμόδιες αρχές (αρχές ΚΕΧ/ΧΤ, μονάδες χρηματοοικονομικών πληροφοριών, κ.λπ.) βάσει των διαθέσιμων μέσων συνεργασίας.⁴⁶ Οι κοινές κατευθυντήριες γραμμές δείχνουν ότι, πέραν τυχόν προηγούμενης ή τωρινής εμπλοκής του υποψήφιου αγοραστή σε πράξεις ή απόπειρες νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή χρηματοδότησης της τρομοκρατίας,⁴⁷ η αξιολόγηση του κριτηρίου που προσδιορίζεται στο άρθρο 23 παράγραφος 1 στοιχείο ε) της CRD καλύπτει τις ακόλουθες δύο πτυχές:

⁴⁵ Τίτλος II κεφάλαιο 2 παράγραφος 14.2 των κοινών κατευθυντήριων γραμμών.

⁴⁶ Για παράδειγμα, οι κατευθυντήριες γραμμές της EAT σχετικά με τη συνεργασία και την ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των αρχών προληπτικής εποπτείας, των εποπτικών αρχών για την καταπολέμηση της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες/της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και των μονάδων χρηματοοικονομικών πληροφοριών βάσει της οδηγίας αριθ. 2013/36/ΕΕ της 16ης Δεκεμβρίου 2021 (EBA/GL/2021/15) και το έγγραφο «Final report on regulatory technical standards under Article 9a (1) and (3) of Regulation (EU) No 1093/2010 setting up an AML/CFT central database and specifying the materiality of weaknesses, the type of information collected, the practical implementation of the information collection and the analysis and dissemination of the information contained therein of 20 December 2021» (EBA/RTS/2021/16).

⁴⁷ Βλ. την ενότητα 5.2.5.

- α) την πηγή και τη διάρθρωση των κεφαλαίων για τη χρηματοδότηση της συναλλαγής·
- β) τον αντίκτυπο στο επιχειρηματικό σχέδιο και στη διοικητική και οργανωτική δομή της στοχευόμενης επιχείρησης από τη σκοπιά της ΚΕΧ/ΧΤ.

Οι δύο αυτές πτυχές αναλύονται λεπτομερώς στη συνέχεια.

1. Πηγή και διάρθρωση των κεφαλαίων που χρησιμοποιούνται για τη χρηματοδότηση της συναλλαγής

Η πηγή και η διάρθρωση των κεφαλαίων που χρησιμοποιούνται για τη χρηματοδότηση της συναλλαγής είναι καίριας σημασίας για την αξιολόγηση αυτού του κριτηρίου, καθώς δεν σχετίζεται αποκλειστικά με το άρθρο 23 παράγραφος 1 στοιχείο ε) της CRD, αλλά και με το άρθρο 23 παράγραφος 1 στοιχείο γ) –το κριτήριο της χρηματοοικονομικής ευρωστίας. Οι εποπτικές αρχές αξιολογούν αυτή την πτυχή σε σχέση με την πηγή των κεφαλαίων που χρησιμοποιούνται για την καταβολή του τιμήματος της συναλλαγής. Εξετάζουν επίσης τυχόν πρόσθετες κεφαλαιακές ανάγκες που ενδέχεται να έχει η στοχευόμενη επιχείρηση στο μέλλον και κατά πόσον η επιχειρηματική δραστηριότητα του υποψήφιου αγοραστή θα μπορούσε να ενέχει κίνδυνο από τη σκοπιά της νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή της χρηματοδότησης της τρομοκρατίας. Οι εποπτικές αρχές πρέπει να έχουν τη διαβεβαίωση ότι τυχόν πρόσθετα κεφάλαια θα είναι «καθαρά» και ότι η προτεινόμενη απόκτηση ειδικής συμμετοχής δεν θα αυξήσει τον κίνδυνο νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή από τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας μέσω της στοχευόμενης οντότητας.

Ειδικότερα, οι εποπτικές αρχές αξιολογούν την προέλευση των κεφαλαίων που θα χρησιμοποιηθούν για την πραγματοποίηση της συναλλαγής (δηλ. τη δραστηριότητα που τα δημιούργησε) και τον τρόπο με τον οποίο θα μεταφερθούν από την πηγή τους στον πωλητή. Για τον σκοπό αυτό, οι εποπτικές αρχές επαληθεύουν ότι τα κεφάλαια που χρησιμοποιούνται για την προτεινόμενη απόκτηση συμμετοχής θα διοχετεύονται μέσω αλυσίδων χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων τα οποία υπόκεινται στο σύνολό τους σε αποτελεσματική εποπτεία ΚΕΧ/ΧΤ.

Επιπλέον, οι εποπτικές αρχές αξιολογούν τις πληροφορίες που υποβάλλονται σχετικά με τη δραστηριότητα που δημιούργησε τα κεφάλαια, όπως το ιστορικό των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων του υποψήφιου αγοραστή, τις χρηματοδοτικές δομές του και κατά πόσον αυτές συνάδουν με την αξία της συναλλαγής. Κατά την αξιολόγησή τους, οι εποπτικές αρχές θα διασφαλίζουν ότι τα κεφάλαια που χρησιμοποιούνται για την πραγματοποίηση της συναλλαγής έχουν καταγραφεί γραπτώς και τεκμηριώνονται δεόντως από επίσημα έγγραφα, ώστε να είναι δυνατός ο σαφής προσδιορισμός της προέλευσής τους και να διασφαλίζεται ότι δεν υπάρχουν νομικές αμφιβολίες σχετικά με την οικονομική δραστηριότητα που τα δημιούργησε.

2. Αντίκτυπος στο επιχειρηματικό σχέδιο και στη διοικητική και οργανωτική δομή της στοχευόμενης επιχείρησης από τη σκοπιά της ΚΕΧ/ΧΤ

Η δεύτερη βασική πτυχή που λαμβάνουν υπόψη οι εποπτικές αρχές κατά την αξιολόγηση αυτού του κριτηρίου είναι ο αντίκτυπος της προτεινόμενης απόκτησης ειδικής συμμετοχής στη στοχευόμενη επιχείρηση από την σκοπιά της ΚΞΧ/ΧΤ. Αυτή η πτυχή θα συνδέεται πάντοτε με την αξιολόγηση της συμμόρφωσης της στοχευόμενης επιχείρησης με τους κανονισμούς προληπτικής εποπτείας (άρθρο 23 παράγραφος 1 στοιχείο δ) της CRD), παρά το γεγονός ότι η αξιολόγηση διασφαλίζει επίσης ότι η προτεινόμενη απόκτηση συμμετοχής δεν θα έχει ως αποτέλεσμα τη διάπραξη ή την απόπειρα νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες και χρηματοδότησης της τρομοκρατίας και ότι η προτεινόμενη απόκτηση ειδικής συμμετοχής δεν αυξάνει τον σχετικό κίνδυνο. Η αξιολόγηση αυτή πραγματοποιείται εκτενώς όταν η προτεινόμενη απόκτηση ειδικής συμμετοχής συνεπάγεται μεταβολή του ελέγχου και, ως εκ τούτου, επιτρέπει στον αγοραστή να αλλάξει την επιχειρηματική και οργανωτική δομή της στοχευόμενης επιχείρησης. Σε περίπτωση μεταβολής του ελέγχου, η εποπτική αρχή διενεργεί λεπτομερή αξιολόγηση για να προσδιορίσει κατά πόσον το προφίλ κινδύνου της στοχευόμενης επιχείρησης έχει αλλάξει από τη σκοπιά της ΚΞΧ/ΧΤ, καθώς και τις επιπτώσεις αυτών των μεταβολών όσον αφορά την προληπτική εποπτεία. Ειδικότερα, είναι σημαντικό να προσδιοριστεί: α) κατά πόσον η στοχευόμενη επιχείρηση θα προβεί σε επιχειρηματικές δραστηριότητες που θεωρούνται επικίνδυνες από τη σκοπιά της ΚΞΧ/ΧΤ, β) κατά πόσον θα υπάρξουν αλλαγές στην πελατειακή βάση ή/και στους πελάτες της στοχευόμενης επιχείρησης (π.χ. συναλλαγές με πελάτες που ενδέχεται να συμμετέχουν σε δραστηριότητες που ενέχουν υψηλότερο κίνδυνο ΞΧ/ΧΤ ή σχετίζονται με επικράτειες υψηλότερου κινδύνου ΚΞΧ/ΧΤ, νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή χρηματοδότηση της τρομοκρατίας), γ) κατά πόσον η οργανωτική δομή θα παρεμποδίσει τους εσωτερικούς ελέγχους και τους ελέγχους και την εξισορρόπηση των εξουσιών σχετικά με ζητήματα ΚΞΧ/ΧΤ κατά τρόπο που θα μπορούσε να επηρεάσει τη συμμόρφωση με τις σχετικές υποχρεώσεις.

Κατά την αξιολόγηση των απαιτήσεων του άρθρου 23 παράγραφος 1 στοιχείο β), οι εποπτικές αρχές δίδουν επίσης πάντοτε προσοχή στο κατά πόσον τυχόν αλλαγές στο διοικητικό συμβούλιο της στοχευόμενης επιχείρησης ως αποτέλεσμα της προτεινόμενης απόκτησης ειδικής συμμετοχής θα μπορούσαν να αυξήσουν τον κίνδυνο νομιμοποίησης εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή χρηματοδότησης της τρομοκρατίας από την πλευρά της στοχευόμενης επιχείρησης.

Σημείωση

Εφαρμογή της αρχής της αναλογικότητας

Οι εποπτικές αρχές θα εξετάσουν όλες τις πτυχές της προτεινόμενης απόκτησης ειδικής συμμετοχής σύμφωνα με την αρχή της αναλογικότητας. Θα εξετάσουν ενδελεχώς τη δομή της προτεινόμενης απόκτησης συμμετοχής (π.χ. κατά πόσον περιλαμβάνεται εξωτερική χρηματοδότηση), κατά πόσον ο υποψήφιος αγοραστής αποτελεί χρηματοπιστωτική οντότητα που υπόκειται σε ισοδύναμη προληπτική εποπτεία και εποπτεία της ΚΞΧ/ΧΤ, κατά πόσον έχουν σημειωθεί στο παρελθόν ή κατά την εξέταση του φακέλου συγκεκριμένες ανησυχίες σχετικά με την προληπτική εποπτεία ή την εποπτεία ΚΞΧ/ΧΤ που σχετίζονται με τον υποψήφιο αγοραστή, τη χώρα εγκατάστασης του υποψήφιου αγοραστή και κατά πόσον ο υποψήφιος αγοραστής διατηρεί δεσμούς που θεωρούνται υψηλού κινδύνου από τη σκοπιά της ΚΞΧ/ΧΤ.

Σημείωση

Ειδικό αγοραστές και σύνθετες δομές

Οι πληροφορίες που συλλέγονται για την αξιολόγηση της φήμης του υποψήφιου αγοραστή χρησιμοποιούνται επίσης για να αξιολογηθεί κατά πόσον η προέλευση των κεφαλαίων και των μέσων πληρωμής διευκολύνει τη νομιμοποίηση εσόδων από παράνομες δραστηριότητες ή τη χρηματοδότηση της τρομοκρατίας. Οι πληροφορίες σχετικά με την προέλευση και τη διαδρομή των κεφαλαίων θα πρέπει να είναι πλήρεις, ώστε να είναι δυνατή η παρακολούθηση της συμβολής κάθε τελικού πραγματικού δικαιούχου και ενδιάμεσης συμμετοχής.⁴⁸

Οι ειδικοί αγοραστές θα πρέπει να κοινοποιούν τα ονόματα, τα ποσοστά του κεφαλαίου ή/και τα δικαιώματα ψήφου ή άλλους τόκους-έσοδα που διακρατούνται στη στοχευόμενη επιχείρηση από τουλάχιστον εκείνα τα επίπεδα που, άμεσα ή έμμεσα, αποκλειστικά ή από κοινού, κατέχουν πάνω από το 0,5% του κεφαλαίου ή των δικαιωμάτων ψήφου στη στοχευόμενη επιχείρηση. Η κοινοποίηση συμφερόντων κάτω του ελάχιστου αυτού ορίου μπορεί να ζητηθεί, εφόσον δικαιολογείται από τις περιστάσεις της εκάστοτε περίπτωσης.

⁴⁸ Τίτλος II κεφάλαιο 3 παράγραφο 14.6 των κοινών κατευθυντήριων γραμμών.

6 Διαδικαστικές πτυχές και τεκμηρίωση, απαιτήσεις παροχής πληροφοριών

6.1 Φάση πριν από την κοινοποίηση και συγχρονισμός των διαδικασιών που αφορούν διάφορες ΕΑΑ

Νομική βάση	Άρθρο 22 παράγραφος 2 της CRD
Κοινές κατευθυντήριες γραμμές	Τίτλος II κεφάλαιο 2 τμήμα 9

Όσον αφορά τις σύνθετες διαδικασίες ειδικότερα, οι υποψήφιοι αγοραστής ενθαρρύνονται να επικοινωνούν με τις εποπτικές αρχές πριν από την κοινοποίηση, προκειμένου να διευκρινίσουν τις απαιτήσεις πληροφοριών, τα χρονοδιαγράμματα και τον τρόπο αντιμετώπισης δυνητικών ανησυχιών από τη σκοπιά της εποπτείας από τα πρώιμα στάδια της διαδικασίας.

Σε περίπτωση που περιλαμβάνονται πολλαπλές σχετιζόμενες διαδικασίες απόκτησης ειδικής συμμετοχής (δηλαδή υπάρχει συνεργασία μεταξύ διαφόρων ΕΑΑ), η ΕΚΤ θα επιδιώκει να διασφαλίσει ότι οι εν λόγω διαδικασίες αξιολογούνται με εναρμονισμένο τρόπο στο πλαίσιο μιας έγκαιρης, συγχρονισμένης διαδικασίας για τη διασφάλιση της συνέπειας όσον αφορά τη λήψη αποφάσεων. Ωστόσο, αυτό δεν ισχύει σε τυχόν διαδικασίες που είναι σε εξέλιξη παράλληλα με άλλες αρχές (π.χ. αρχές ανταγωνισμού).

6.2 Επιβεβαίωση παραλαβής και υπολογισμός της διαδικαστικής προθεσμίας

Νομική βάση	Άρθρο 22 παράγραφος 2 της CRD
Κοινές κατευθυντήριες γραμμές	Τίτλος II, κεφάλαιο 2, τμήματα 9.1 και 9.2

6.2.1 Ελλιπείς κοινοποιήσεις

Σε περίπτωση που η υποβληθείσα κοινοποίηση κριθεί ελλιπής έπειτα από επίσημο έλεγχο, η ΕΑΑ που έλαβε την κοινοποίηση ενημερώνει τον υποψήφιο αγοραστή.

Μόλις ο υποψήφιος αγοραστής ή ο εκπρόσωπός του υποβάλει τις απαιτούμενες πρόσθετες πληροφορίες, θα πραγματοποιηθεί περαιτέρω αξιολόγηση της τυπικής

πληρότητας. Το αποτέλεσμα θα είναι και πάλι η κοινοποίηση να κριθεί είτε πλήρης είτε ελλιπής.

6.2.2 Πλήρεις κοινοποιήσεις

Προκειμένου να μειωθεί ο κίνδυνος υποβολής ελλιπούς κοινοποίησης, συνιστάται η επικοινωνία με την ΕΑΑ πριν από την υποβολή, όπου κρίνεται σκόπιμο.

Σε περίπτωση που η κοινοποίηση που υποβάλλει ο υποψήφιος αγοραστής αξιολογηθεί ως πλήρης βάσει επίσημου ελέγχου, η ΕΑΑ αποστέλλει γραπτώς επιβεβαίωση παραλαβής και:

- επιβεβαιώνει ότι η κοινοποίηση θεωρείται επισήμως πλήρης και ανακοινώνει την έναρξη της περιόδου αξιολόγησης των 60 εργάσιμων ημερών·
- τονίζει ότι η ΕΑΑ ή/και η ΕΚΤ μπορεί να ζητήσει περαιτέρω πληροφορίες και να ορίσει την εφαρμοστέα περίοδο αναστολής σύμφωνα με το άρθρο 22 παράγραφος 3 της CRD όπως έχει ενσωματωθεί στην εθνική νομοθεσία.

6.2.3 Η πύλη IMAS: η ψηφιακή πύλη για τις εποπτικές διαδικασίες

Η πύλη IMAS περιέχει ένα ειδικό ερωτηματολόγιο για τη συλλογή των πληροφοριών και των εγγράφων που απαιτούνται για την κοινοποίηση. Τα στοιχεία που πρέπει να υποβληθούν παραμένουν στην αρμοδιότητα της ΕΑΑ και η χρήση της πύλης IMAS μπορεί να είναι υποχρεωτική ή προαιρετική, ανάλογα με το κράτος μέλος.

Η χρήση της πύλης IMAS δεν επηρεάζει το στάδιο που προηγείται της κοινοποίησης, τον μηχανισμό βεβαίωσης παραλαβής ή τον υπολογισμό της διαδικαστικής προθεσμίας.

6.3 Αίτημα για περαιτέρω πληροφορίες και αναστολή της νόμιμης προθεσμίας

Νομική βάση	Άρθρο 8 παράγραφος 2 της CRD
Κοινές κατευθυντήριες γραμμές	Τίτλος II, κεφάλαιο 2, τμήμα 9.5, κεφάλαιο 3

Μετά την υποβολή της επιβεβαίωσης της παραλαβής, η ΕΑΑ ή η ΕΚΤ μπορεί να ζητήσει περαιτέρω/συμπληρωματικές πληροφορίες από τον υποψήφιο αγοραστή, εφόσον κρίνεται αναγκαίο για την ολοκλήρωση της αξιολόγησης.

Η προθεσμία για την αξιολόγηση της κοινοποίησης προτεινόμενης απόκτησης ή αύξησης ειδικής συμμετοχής μπορεί να ανασταλεί μόνο μία φορά για μέγιστο

διάστημα 20 (ή, κατά περίπτωση, 30) εργάσιμων ημερών. Τυχόν περαιτέρω αιτήματα για πληροφορίες δεν θα οδηγούν σε νέα αναστολή.

6.4 Ουσιώδεις μεταβολές κατά τη διάρκεια και μετά την περίοδο αξιολόγησης

Η CRD και οι κοινές κατευθυντήριες γραμμές δεν παρέχουν καμία καθοδήγηση σχετικά με τη διαδικασία που πρέπει να ακολουθείται σε περίπτωση ουσιώδους μεταβολής κατά τη διάρκεια ή μετά την περίοδο αξιολόγησης.

6.4.1 Ουσιώδεις μεταβολές κατά την περίοδο αξιολόγησης

Οποιαδήποτε ουσιώδης μεταβολή θα έθετε υπό αμφισβήτηση την πληρότητα της αίτησης και, ως εκ τούτου, την ημερομηνία έναρξης της περιόδου αξιολόγησης των 60 εργάσιμων ημερών. Αυτό το χρονοδιάγραμμα έχει οριστεί προκειμένου να διασφαλιστεί το δικαίωμα του υποψήφιου αγοραστή σε έγκαιρη ολοκλήρωση της αξιολόγησης και να αποφευχθεί αδικαιολόγητη καθυστέρηση από τις αρμόδιες αρχές όσον αφορά τον χειρισμό της διαδικασίας κοινοποίησης.

Ως ουσιώδεις μεταβολές ορίζονται οποιαδήποτε νέα γεγονότα ή περιστάσεις που προκύπτουν κατά την αξιολόγηση μιας προτεινόμενης απόκτησης ή αύξησης ειδικής συμμετοχής και που σχετίζονται με ένα ή περισσότερα από τα πέντε κριτήρια αξιολόγησης του άρθρου 23 παράγραφος 1 της CRD και θεωρούνται ουσιώδη για την ολοκλήρωση της αξιολόγησης. Τέτοια γεγονότα ή περιστάσεις περιλαμβάνουν νέες πληροφορίες που υποβλήθηκαν από τον υποψήφιο αγοραστή κατά την περίοδο αξιολόγησης, καθώς και πληροφορίες για τις οποίες έχει λάβει γνώση η ΕΚΤ ή η ΕΑΑ από άλλες πηγές κατά την εν λόγω περίοδο (π.χ. όσον αφορά τη φήμη). Οποιαδήποτε ουσιώδης μεταβολή στις υποβληθείσες πληροφορίες, είτε πραγματοποιείται από τον υποψήφιο αγοραστή είτε γίνεται με άλλο τρόπο, μπορεί να οδηγήσει σε νέα διαδικασία απόκτησης ειδικής συμμετοχής και στην επανέναρξη της επίσημης περιόδου αξιολόγησης.

6.4.2 Ουσιώδεις μεταβολές μετά τη μη διατύπωση αντίρρησης από την ΕΚΤ

Κατόπιν μη διατύπωσης αντίρρησης για προτεινόμενη απόκτηση ειδικής συμμετοχής από την ΕΚΤ, ο αγοραστής ενδέχεται να επιδιώξει την πραγματοποίηση της συναλλαγής υπό διαφορετικούς όρους και προϋποθέσεις από εκείνους που κοινοποιήθηκαν στην ΕΑΑ και εγκρίθηκαν από την ΕΚΤ. Αυτό ισχύει ιδίως όταν μεσολαβεί παρατεταμένη χρονική περίοδος μεταξύ της αξιολόγησης της ΕΚΤ και της ημερομηνίας ολοκλήρωσης της συναλλαγής.⁴⁹ Ο υποψήφιος αγοραστής θα πρέπει να ενημερώνει την ΕΑΑ και την ΕΚΤ για οποιαδήποτε μεταβολή, προκειμένου να

⁴⁹ Οι αποφάσεις της ΕΚΤ περί μη διατύπωσης αντίρρησης συνήθως περιλαμβάνουν περιορισμό της διάρκειας ισχύος τους (συνήθως έξι μήνες μετά την έκδοσή τους).

διασφαλιστεί η δυνατότητα της ΕΚΤ να αποφασίσει εάν απαιτείται εκ νέου αξιολόγηση.

6.5 Επικουρικές διατάξεις της απόφασης της ΕΚΤ

Μια αρμόδια αρχή έχει τη δυνατότητα να επιβάλλει όρους και υποχρεώσεις κατά την έκδοση αξιολόγησης απόκτησης ειδικής συμμετοχής. Η δυνατότητα της ΕΚΤ να επιβάλλει προϋποθέσεις και υποχρεώσεις απορρέει από το άρθρο 15 παράγραφος 3 του κανονισμού ΕΕΜ και το άρθρο 22 παράγραφος 1 της CRD, καθώς και από γενικές αρχές του διοικητικού δικαίου της ΕΕ.

Οι προϋποθέσεις και οι υποχρεώσεις επιτρέπουν την υπαγωγή των αποφάσεων μη διατύπωσης αντίρρησης σε επικουρικές διατάξεις που επιβάλλονται στον υποψήφιο αγοραστή, στις οντότητες που τον ελέγχουν και στους τελικούς πραγματικούς δικαιούχους ή θυγατρικές τους. Οι εν λόγω επικουρικές διατάξεις μπορεί να αφορούν τη στοχευόμενη επιχείρηση ή/και τον υποψήφιο αγοραστή και μπορούν να επιβάλλονται μόνο όταν αυτό κρίνεται αναγκαίο για τη διασφάλιση της συμμόρφωσης με τα κριτήρια του άρθρου 23 της CRD. Αντιθέτως, εάν προκύπτει ότι ο υποψήφιος αγοραστής δεν είναι, σε κάθε περίπτωση, σε θέση να εκπληρώσει ένα ή περισσότερα από τα κριτήρια του άρθρου 23 της CRD, οι προϋποθέσεις και υποχρεώσεις δεν μπορούν να χρησιμοποιηθούν για την αντιμετώπιση τέτοιων ζητημάτων και θα εκδοθεί απόφαση ένστασης.

Προϋποθέσεις

Η απόφαση της ΕΚΤ περί μη διατύπωσης αντίρρησης στο πλαίσιο αξιολόγησης απόκτησης ειδικής συμμετοχής μπορεί να υπόκειται σε πρότερες, αλλά όχι μεταγενέστερες προϋποθέσεις.

Η αρμόδια αρχή διατηρεί τη δυνατότητα να ορίσει τη μέγιστη χρονική περίοδο για την ολοκλήρωση της προτεινόμενης απόκτησης ειδικής συμμετοχής⁵⁰ και δύναται να την παρατείνει, κατά περίπτωση, για καθορισμένο χρονικό διάστημα, σύμφωνα με το άρθρο 22 παράγραφος 7 της CRD. Ως εκ τούτου, οι πρότερες προϋποθέσεις πρέπει να πληρούνται εντός συγκεκριμένου χρονικού πλαισίου. Κατ' αυτόν τον τρόπο διασφαλίζεται η ασφάλεια δικαίου και αποφεύγονται προβλήματα σε περιπτώσεις όπου η εκτελεστότητα είναι περιορισμένη (π.χ. εάν ο υποψήφιος αγοραστής δεν είναι εποπτευόμενη οντότητα).

Υποχρεώσεις

Όπως και στην περίπτωση των προϋποθέσεων, οι υποχρεώσεις αποτελούν επικουρικές διατάξεις που επιβάλλονται στον υποψήφιο αγοραστή προκειμένου να

⁵⁰ Εάν η απόφαση περιλαμβάνει προϋποθέσεις, η μέγιστη περίοδος για την απόκτηση ειδικής συμμετοχής σημαίνει ότι οι προϋποθέσεις πρέπει να πληρούνται πριν από την πραγματοποίηση της απόκτησης.

προβεί ή να απέχει από κάποια πράξη. Υποχρεώσεις δύνανται να επιβληθούν ως εκτελεστικά μέτρα (π.χ. υποχρεώσεις υποβολής εκθέσεων) ή για την αντιμετώπιση δυνητικών ζητημάτων μετά την προτεινόμενη απόκτηση ή την περαιτέρω αύξηση ειδικής συμμετοχής. Ως εκ τούτου, δεν εμποδίζουν την πραγματοποίηση της προτεινόμενης απόκτησης ειδικής συμμετοχής. Η μη συμμόρφωση με τις εν λόγω υποχρεώσεις μπορεί να έχει ως αποτέλεσμα την επιβολή μέτρων επιβολής κυρώσεων, ωστόσο αυτό δεν επηρεάζει την εγκυρότητα της απόφασης.

Σε περίπτωση που υπάρχουν αμφιβολίες σχετικά με τη συνεχή εκπλήρωση των πέντε κριτηρίων αξιολόγησης, αλλά η ΕΚΤ κρίνει ότι αυτές μπορούν να διορθωθούν επαρκώς με τη λήψη συγκεκριμένων μέτρων από τον υποψήφιο αγοραστή, αυτές μπορεί να αντιμετωπιστούν με την επιβολή υποχρεώσεων ή άλλων εποπτικών μέτρων στο πλαίσιο της διαρκούς εποπτείας.

Ειδικότερα, οι υποχρεώσεις μπορούν να χρησιμοποιηθούν για τη διασφάλιση της συνεχούς συμμόρφωσης με τα κριτήρια αξιολόγησης. Μπορούν επίσης να περιλαμβάνουν ένα στοιχείο με προσανατολισμό προς το μέλλον, δηλ. την αξιολόγηση της χρηματοοικονομικής ευρωστίας (άρθρο 23 παράγραφος 1 στοιχείο γ) της CRD) και της ικανότητας της στοχευόμενης επιχείρησης να συμμορφώνεται με τις απαιτήσεις προληπτικής εποπτείας και να εξακολουθεί να συμμορφώνεται με αυτές (άρθρο 23 παράγραφος 1 στοιχείο δ) της CRD).

Παρακολούθηση και επιβολή προϋποθέσεων και υποχρεώσεων

Η συμμόρφωση με τις προϋποθέσεις και τις υποχρεώσεις υπόκειται σε συνεχή εποπτεία. Η μη τήρηση των πρότερων προϋποθέσεων θα έχει ως αποτέλεσμα την αντίθεση στην προτεινόμενη συναλλαγή. Η μη τήρηση των υποχρεώσεων δεν επηρεάζει αυτομάτως την προτεινόμενη συναλλαγή, αλλά μπορεί να οδηγήσει στη λήψη μέτρων επιβολής ή την επιβολή κυρώσεων.

Δεσμεύσεις

Ως δεσμεύσεις ορίζονται οι μηχανισμοί που παρέχουν επαρκή διαβεβαίωση στην εποπτική αρχή όσον αφορά την εκπλήρωση συγκεκριμένων ανησυχιών σχετικά με τα κριτήρια απόκτησης ειδικής συμμετοχής. Παρέχονται από τον υποψήφιο αγοραστή για διάφορα ζητήματα. Μπορούν να παρέχουν στην αρμόδια αρχή τη διαβεβαίωση ότι η προτεινόμενη απόκτηση ή αύξηση ειδικής συμμετοχής θα πληροί τα σχετικά κριτήρια αξιολόγησης, όπως για παράδειγμα τη διατήρηση των δεικτών κεφαλαίου της στοχευόμενης επιχείρησης μετά την απόκτηση ή αύξηση ειδικής συμμετοχής. Οι δεσμεύσεις πρέπει να παρέχονται πριν από την έγκριση και την περάτωση της συναλλαγής.

Κατάλληλες δεσμεύσεις θα μπορούσαν να αφορούν, για παράδειγμα, τη χρηματοπιστωτική στήριξη που πρέπει να παρέχεται στη στοχευόμενη επιχείρηση από τον υποψήφιο αγοραστή σε περίπτωση που αντιμετωπίσει προβλήματα ρευστότητας ή φερεγγυότητας, ζητήματα εταιρικής διακυβέρνησης, το μελλοντικό

ποσοστό συμμετοχής του υποψήφιου αγοραστή στη στοχευόμενη επιχείρηση, την αναδιάρθρωση του υποψήφιου αγοραστή ή μελλοντικές αλλαγές στο επιχειρηματικό του σχέδιο.

Συστάσεις

Οι συστάσεις δεν είναι νομικά δεσμευτικές και ενδέχεται να περιλαμβάνουν ευρύ φάσμα θεμάτων προς αντιμετώπιση. Απευθύνονται στον υποψήφιο αγοραστή σε περιπτώσεις όπου πληρούνται όλα τα ισχύοντα κριτήρια, αλλά έχει εντοπιστεί ζήτημα το οποίο θα ήταν επιθυμητό να διορθωθεί. Στις περιπτώσεις αυτές, η ΕΚΤ μπορεί, κατά τη διακριτική της ευχέρεια, να συμπεριλάβει συστάσεις που παρουσιάζουν τις προσδοκίες ή να προβεί σε δηλώσεις.

6.6 Διαδικαστικά ζητήματα σχετικά με την αξιολόγηση απόκτησης ειδικής συμμετοχής

6.6.1 Δικαίωμα ακρόασης

Η επιβολή προϋποθέσεων ή υποχρεώσεων και η αντίρρηση στην απόκτηση ή αύξηση ειδικής συμμετοχής μπορεί να επηρεάσει τα δικαιώματα του υποψήφιου αγοραστή. Για αυτόν τον λόγο, κατ' αρχήν, ο υποψήφιος αγοραστής διατηρεί το δικαίωμα ακρόασης. Σύμφωνα με το άρθρο 31 παράγραφος 3 του κανονισμού για το πλαίσιο ΕΕΜ, το δικαίωμα ακρόασης σε περιπτώσεις απόκτησης ειδικής συμμετοχής μειώνεται σε τρεις εργάσιμες μέρες.

Εξαιρέσεις από το δικαίωμα ακρόασης ισχύουν για τις ακόλουθες περιπτώσεις:

- όταν υπάρχει μονομερής ανάληψη δέσμευσης από τον υποψήφιο αγοραστή στην αρχική αίτηση ή κατά τη διάρκεια της περιόδου αξιολόγησης και η απόφαση εκδίδεται με προϋποθέσεις ή υποχρεώσεις που αντικατοπτρίζουν τις δεσμεύσεις που περιλαμβάνονται στην αίτηση ή επιβεβαιώνονται με άλλο τρόπο από τον υποψήφιο αγοραστή, το δικαίωμα ακρόασης δεν χρειάζεται να παρασχεθεί·
- όταν η αρμόδια αρχή επιβάλλει την υποχρέωση υποβολής στοιχείων σε οντότητα που υπόκειται στις διατάξεις του άρθρου 10 του κανονισμού ΕΕΜ (το άρθρο 31 του κανονισμού για το πλαίσιο ΕΕΜ αποκλείει το δικαίωμα ακρόασης σε σχέση με αιτήματα παροχής πληροφοριών που επιβάλλονται στις εν λόγω οντότητες)·
- όταν οι προϋποθέσεις ή/και οι υποχρεώσεις αναφέρονται σε καταστατικές διατάξεις, με τις οποίες πρέπει να συμμορφώνεται ο υποψήφιος αγοραστής.

Παράβαση της υποχρέωσης κοινοποίησης

Η αξιολόγηση των αποκτήσεων και των αυξήσεων των ειδικών συμμετοχών σε πιστωτικά ιδρύματα θα πρέπει να πραγματοποιείται πριν από οποιαδήποτε απόκτηση ή αύξηση. Σύμφωνα με το άρθρο 22 της CRD, οι υποψήφιοι αγοραστές πρέπει να απευθύνουν κοινοποίηση γραπτώς στις αρμόδιες αρχές του πιστωτικού ιδρύματος στο οποίο επιδιώκουν να αποκτήσουν ή να αυξήσουν την ειδική συμμετοχή πριν από την απόκτηση, αναφέροντας το μέγεθος της σκοπούμενης ειδικής συμμετοχής και συμπεριλαμβάνοντας τις σχετικές πληροφορίες. Έχει παρατηρηθεί ότι σε ορισμένες περιπτώσεις οι υποψήφιοι αγοραστές είτε συνειδητά είτε ακούσια δεν συμμορφώνονται με την εν λόγω υποχρέωση και η εποπτική αρχή λαμβάνει γνώση της απόκτησης ή της αύξησης μόνο μετά την ολοκλήρωσή της. Σε αυτές τις περιπτώσεις, η εποπτική αρχή ενημερώνει αμέσως τους αγοραστές ότι πρέπει να παρέχουν κοινοποίηση της απόκτησης ή της περαιτέρω αύξησης και να υποβληθούν σε αξιολόγηση ειδικής συμμετοχής. Η αρμόδια αρχή θα αξιολογήσει επίσης κατά πόσον πρέπει να ληφθούν μέτρα επιβολής ή να επιβληθούν κυρώσεις.⁵¹

6.6.2 Γλώσσα της απόφασης

Σύμφωνα με το άρθρο 24 του κανονισμού για το πλαίσιο EEM, κάθε έγγραφο που αποστέλλει στην ΕΚΤ εποπτευόμενη οντότητα ή άλλο νομικό ή φυσικό πρόσωπο το οποίο υπόκειται ατομικά σε εποπτική διαδικασία της ΕΚΤ μπορεί να συντάσσεται σε οποιαδήποτε από τις επίσημες γλώσσες της Ένωσης, την οποία επιλέγει η εποπτευόμενη οντότητα ή το εποπτευόμενο πρόσωπο. Η ΕΚΤ, οι εποπτευόμενες οντότητες και κάθε άλλο νομικό ή φυσικό πρόσωπο που υπόκειται ατομικά σε εποπτικές διαδικασίες της ΕΚΤ μπορούν συμφωνήσουν να χρησιμοποιούν αποκλειστικά μία από τις επίσημες γλώσσες της ΕΕ στην έγγραφη επικοινωνία τους, καθώς και στις εποπτικές αποφάσεις της ΕΚΤ.

Η ΕΚΤ έχει συνάψει γραπτές συμφωνίες με όλα τα σημαντικά πιστωτικά ιδρύματα σχετικά με τη γλώσσα που θα χρησιμοποιείται στην έγγραφη επικοινωνία με αυτά και στις εποπτικές αποφάσεις της ΕΚΤ που τα επηρεάζουν. Ως εκ τούτου, σε περίπτωση που ο υποψήφιος αγοραστής είναι σημαντικό πιστωτικό ίδρυμα, η απόφαση της ΕΚΤ θα κοινοποιείται στη γλώσσα που έχει συμφωνηθεί μεταξύ της ΕΚΤ και της οικείας εποπτευόμενης οντότητας. Σε περίπτωση λύσης της γλωσσικής συμφωνίας δια καταγγελίας, η καταγγελία επηρεάζει μόνο τις πτυχές της εποπτικής διαδικασίας της ΕΚΤ που δεν έχουν ακόμη ολοκληρωθεί. Από την ημερομηνία καταγγελίας θα χρησιμοποιείται η νέα γλώσσα.

Σε περίπτωση που ο υποψήφιος αγοραστής δεν είναι σημαντικό πιστωτικό ίδρυμα και, ως εκ τούτου, δεν υπάρχει προϋπάρχουσα συμφωνία, ο υποψήφιος αγοραστής θα κληθεί να επιβεβαιώσει τη γλώσσα που θα χρησιμοποιηθεί για τη διαδικασία,

⁵¹ Σε ορισμένες χώρες, η μη κοινοποίηση της απόκτησης ή της αύξησης ειδικής συμμετοχής ενδέχεται να οδηγήσει στην άμεση δέσμευση των δικαιωμάτων ψήφου του υποψήφιου αγοραστή.

συμπεριλαμβανομένης της γλώσσας που θα χρησιμοποιηθεί για την κοινοποίηση της απόφασης της ΕΚΤ σχετικά με την απόκτηση ειδικής συμμετοχής.⁵²

Στις περιπτώσεις που η διαδικασία ακρόασης έχει ήδη ξεκινήσει και οι υποψήφιοι αγοραστές έχουν ασκήσει το δικαίωμα ακρόασης σε επίσημη γλώσσα της Ένωσης, η οποία διαφέρει από τη γλώσσα που χρησιμοποιείται για την εποπτική διαδικασία της ΕΚΤ, θα πραγματοποιηθούν οι απαραίτητες ρυθμίσεις.

⁵² Εάν η κοινοποίηση πραγματοποιείται μέσω της πύλης IMAS, ο υποψήφιος αγοραστής μπορεί να επιλέξει τη γλώσσα που επιθυμεί στο ηλεκτρονικό ερωτηματολόγιο.

© Ευρωπαϊκή Κεντρική Τράπεζα, 2023

Ταχυδρομική διεύθυνση 60640 Frankfurt am Main, Germany

Τηλ.: +49 69 1344 0

Δικτυακός τόπος: www.bankingsupervision.europa.eu

Με την επιφύλαξη παντός δικαιώματος. Επιτρέπεται η αναπαραγωγή για εκπαιδευτικούς και μη εμπορικούς σκοπούς εφόσον αναφέρεται η πηγή.

Για την ορολογία, μπορείτε να συμβουλευθείτε το [γλωσσάριο του EEM](#) (διαθέσιμο μόνο στα αγγλικά).